

Handboek kwaliteitssysteem	Revisie	12 pm-ers
	Pagina	1 van 29
	Protocol: P12B Veiligheid en Gezondheid	

Protocol 12 B

Veiligheid & Gezondheid

Auteur	Paraaf	Goedkeuring	Paraaf	Autorisatie	Paraaf	Datum geldigheidsverklaring
Nathalie Bloem <i>Manager Algemene Zaken</i>		Manon de Kievit <i>Manager Operationele Zaken</i> Nathalie Bloem <i>Manager Algemene Zaken</i>		Stefanie Verrijp <i>Directeur</i>		

Inhoudsopgave

Kinderdagverblijf 0-4 jaar	5
1. Inleiding	5
2. Gezondheidsrisico's door overdracht van ziektekiemen	5
2.1. Toiletgebruik	5
2.2. Verschonen	5
2.3. Afval	5
2.4. Handen wassen	6
2.5. Verkoudheid	6
2.6. Ziekte	6
2.7. Voedsel	7
2.8. Flesvoeding	7
2.9. Flessen en Fopspenen	7
2.10. Afwas	7
2.11. Wassen	8
2.12. Schoonmaken	8
2.13. Zwembadjes	9
2.14. Legionella	9
2.15. Wondverzorging	9
2.16. Dieren	9
2.17. Tandpoetsen	10
3. Gezondheidsrisico's als gevolg van het binnenmilieu	10
3.1. Betreden van de ruimtes	10
3.2. Ventilatie van de ruimtes	10
3.3. Roken	10
3.4. Blootstellen aan lawaai	10
3.5. Planten en bloemen (binnen/buiten)	10
3.6. Vluchtige stoffen	10
4. Gezondheidsrisico's als gevolg van het buitenmilieu	11
4.1. Buitenruimte	11
4.2. Zandbak	11
4.3. Ongedierte	11
4.4. Buitenspelen in de zon	11
4.5. Uitdrogen	12
4.6. Onderkoelen	12
4.7. Bodemverontreiniging	12
5. Gezondheidsrisico's ten gevolge van (het uitblijven van) medisch handelen	12
5.1. EHBO/BHV	12
5.2. Medicijngebruik	12
5.3. Gebruik koortsthermometer	13
6. Veiligheid	13
6.1. Ontruimingsplan	13
6.2. Buiten Entree	13
6.3. In/Uitgang	13
6.4. Kinderwagens	13
6.5. Vloeren	13
6.6. Wanden	13
6.7. Deuren	13
6.8. Kapstok	13
6.9. Ramen/Raamdecoraties	14
6.10. Radiatoren	14
6.11. Verlichting	14
6.12. Elektriciteit	14
6.13. Meubilair	14
6.14. Boxen	14
6.15. Kinderstoelen	14
6.16. Aankleedtafels	15

6.17	Slaap(ruimtes)	15
6.18	Bedjes/Beddengoed	15
6.19	Speelgoed	15
6.20	Kleine voorwerpen	16
6.21	Eten	16
6.22	Kleding.....	16
6.23	Tassen.....	16
6.24	Lucifers/Aanstekers	16
6.25	Hete vloeistoffen	16
6.26	Messen	16
6.27	Schoonmaakmiddelen/ Desinfecteren.....	17
6.28	Binnen spelen.....	17
6.29	Buitenruimte	17
6.30	Speeltoestellen	17
6.31	Schommels.....	18
6.32	Fietsen	18
6.33	Omheining	18
6.34	Uitstapje.....	18
6.35	Plafondbekleding	18
6.37	Gladheidbestrijding.....	18
	Buitenschoolse opvang 4-12 jaar	19
1.	Inleiding.....	19
2.	Gezondheidsrisico's door overdracht van ziektekiemen	19
2.1.	Toiletgebruik	19
2.2.	Afval.....	19
2.3.	Handen wassen	19
2.4.	Verkoudheid	20
2.5.	Ziekte	20
2.6.	Voedsel.....	20
2.7.	Afwas	20
2.8.	Wassen.....	21
2.9.	Schoonmaken.....	21
2.10	Zwembadjes	22
2.11	Legionella	22
2.12	Wondverzorging	22
2.13	Dieren	22
2.14	Tandenpoetsen.....	22
3.	Gezondheidsrisico's als gevolg van het binnenmilieu	23
3.1	Betreden van de ruimtes	23
3.2	Ventilatie van de ruimtes	23
3.3	Roken	23
3.4	Blootstellen aan lawaai.....	23
3.5	Planten en bloemen.....	23
3.6	Vluchtige stoffen	23
4.	Gezondheidsrisico's als gevolg van het buitenmilieu	23
4.1	Buitenruimte	23
4.2	Zandbak.....	24
4.4	Buitenspelen in de zon	24
4.5	Uitdrogen	25
4.6	Onderkoelen	25
5.	Gezondheidsrisico's ten gevolge van (het uitblijven van) medisch handelen	25
5.1	EHBO/BHV	25
5.2	Medicijngebruik.....	25
5.3	Gebruik koortsthermometer	26
6.	Veiligheid	26
6.1	Ontruimingsplan	26
6.2	Buiten Entree.....	26
6.3	Vloeren	26
6.4	Wanden	26
6.5	Kapstok.....	26
6.6	Deuren	26
6.7	Ramen/Raamdecoraties.....	26

6.8	Radiatoren	27
6.9	Verlichting	27
6.10	Elektriciteit	27
6.11	Meubilair	27
6.12	Speelgoed	27
6.13	Kleding.....	27
6.14	Tassen.....	27
6.15	Lucifers/Aanstekers	27
6.16	Hete Vloeistoffen	27
6.17	Messen	28
6.18	Gasfornuis	28
6.19	Oven	28
6.20	Schoonmaakmiddelen	28
6.21	Binnen spelen.....	29
6.22	Figuurzagen/hamers.....	29
6.23	Buitenruimte	29
6.24	Speeltoestellen	29
6.25	Schommels.....	29
6.26	Fietsen	29
6.27	Skaten/Waveboards	29
6.28	Omheining	30
6.29	Speellokaal	30
6.30	Uitstapje.....	30
6.31	Plafondbekleding	30
6.33	Gladheidbestrijding	30
6.34	Fietsenrek	30
6.35	Trap	30

Kinderdagverblijf 0-4 jaar

1. Inleiding

In ons kinderdagverblijf (KDV) hechten wij veel waarde aan hygiëne en veiligheid. Wij worden als KDV geïnspecteerd door de GGD en brandweer op zaken als hygiëne en veiligheid. Natuurlijk maken wij niet alleen schoon omdat wij gecontroleerd worden. Wij vinden het belangrijk dat het hygiënisch, veilig en verantwoord is voor de kinderen waar wij mee werken.

Kinderen die opgevangen worden op een kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang of peuterspeelzaal, lopen namelijk een groter risico om infectieziekten op te lopen dan kinderen die thuis verzorgd worden. Deze kinderen komen immers op een jonge leeftijd meer in contact met ziekteverwekkers en/of micro-organismen. De kinderopvang in zijn algemeenheid kan bepaalde besmettingen niet voorkomen, maar kan door goede hygiënemaatregelen wel bepaalde micro-organismen wegnemen door bijvoorbeeld het regelmatig verwijderen van vuil en voedingsbodems.

2. Gezondheidsrisico's door overdracht van ziektekiemen

2.1. Toiletgebruik

Voor de kinderen die zindelijk zijn hebben wij **op bijna alle locaties** lage kindertoiletjes. **Sommige locaties hebben een 'normale' wc, de kinderen gebruiken dan een opstapje.** Bij ons is de regel dat de jongetjes ook gaan zitten op het toilet, dit om te voorkomen dat ze het toilet onderplassen. We stimuleren de **grotere oudere** kinderen om zelf hun billen af te vegen. Nadat de kinderen gebruik hebben gemaakt van het toilet moeten ze hun handen wassen met water en zeep bij de voor hen bestemde wasbakjes.

Voor de kinderen die nog niet zindelijk zijn maar al wel bezig zijn met zindelijkheidstraining hebben wij potjes. Na gebruik worden deze potjes gelijk geleegd door de pedagogisch medewerkers en schoongemaakt met schoonmaakmiddel en papieren handdoekjes. Berg de potjes altijd droog op. Was zelf daarna je handen (zie 2.4 handen wassen). Tijdens het toiletbezoek of "potten" mogen de kinderen geen speelgoed meenemen.

2.2. Verschoenen

De **kleinste jongste** kinderen worden verschoond op de daarvoor bestemde aankleedkussens. Nadat de vuile ontlasting luier is afgedaan wordt deze gelijk weggegooid in de luieremmer. Deze emmer sluit de luiers hermetisch af, waardoor deze er aan de bovenkant niet meer uit kunnen. Plasluiers gaan in de gewone afvalbak **of in de luieremmer**. Zo kunnen de kinderen er niet mee in aanraking komen en helpt het stank te voorkomen. De kinderen bij de peutergroep leren hun eigen luier weg te gooien. Zij leren ook daarna hun handen te wassen. Aan het einde van de verschoonronde wordt het aankleedkussen gereinigd met een schoonmaakspray, indien nodig gebeurt dit uiteraard eerder. Het aankleedkussen wordt vervangen zodra het beschadigingen vertoont. Na elke poepluier wordt het aankleedkussen schoongemaakt en worden de handen gewassen met zeep. Handen wassen doen wij bij het aankleedkussen en niet in de keuken. Zorg ervoor dat je de kraan bij het aankleedkussen kan gebruiken.

Na elke verschoonbeurt of **verschoonronde** (zonder ontlasting) van een kind wassen de pedagogisch medewerkers hun handen en maken zij het aankleedkussen schoon met een schoonmaakspray. Billendoekjes e.d. zijn niet geschikt om het verschoonkussen schoon te maken. Bij zichtbaar vuil dien je het schoonmaakkussen direct schoon te maken met schoonmaakspray.

Wenselijk: het wordt aangeraden om helemaal geen horloges, armbanden of ringen te dragen op de groep. Doe je dit wel, let er met het handenwassen extra goed op om deze sieraden ook schoon te maken en goed af te drogen. Zeker wanneer er een infectieziekte heerst op de groep!

2.3. Afval

Op iedere groep staat een vuilnisbak voorzien van deksel, waar al het afval direct in weggegooid wordt. Aan het einde van de dag wordt de vuilnisbak geleegd en de vuilniszak weggebracht naar de vuilcontainers die buiten staan. Sommige locaties hebben een vuilnisbak zonder deksel omdat er afval gescheiden wordt. De vuilnisbakken voor het scheiden van afval hebben wel een deksel. Leer de kinderen dat zij niet spelen met de afvalbak. Op sommige locaties scheiden wij het afval. Wij gaan dan mee in de wens van bijvoorbeeld de school waar wij in gevestigd zijn. Afval scheiden is geen standaard maatregel voor Kivido.

2.4. *Handen wassen*

Met elkaar proberen we op een goede manier zorg te dragen voor een goede handhygiëne. Zo zijn we zeer alert op handen wassen op de volgende momenten:

Voor:

- Het aanraken en bereiden van voedsel en flesvoeding.
- Het eten of het helpen bij het eten.
- Wondverzorging.
- Het aanbrengen van zalf of crème.

Na:

- Hoesten, niezen en snuiten van de neus. Ook bij het gebruik van een zakdoek.
- Toiletgebruik.
- Het verschonen van een kind en/of een luier.
- Het afvegen van de billen van een kind.
- Contact met lichaamsvochten zoals: speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed.
- Buiten spelen.
- Het verzorgen van een wond
- Bij zichtbare of voelbare vuile handen.
- Contact met vuile was, afval of de afvalbak.
- Schoonmaakwerkzaamheden.
- Het uittrekken van de handschoenen.

Wij maken gebruik van vloeibare zeep en papieren handdoekjes. Mochten er geen papieren handdoekjes zijn dan maken wij gebruik van een handdoek die 3x per dag wordt verschoond.

Ook leren wij de kinderen dat ze na ieder toiletgebruik, buiten spelen en het eten hun handen moeten wassen. Hierbij wordt erop gelet of ze op de juiste manier hun handjes wassen. De wasbak is voor hen speciaal op een laag niveau en ook voorzien van vloeibare zeep en papieren handdoekjes of een handdoek die 3x per dag wordt verschoond.

Bij de **kleine jongere** kinderen worden de handjes met natte washandjes schoongemaakt. Ieder kind heeft dan een eigen washand die daarna direct in de was gaat. De kraan (handcontactpunt) wordt minimaal 2x per dag gereinigd met schoonmaakmiddel.

Voor schone handen geldt ook dat de nagels schoon zijn. Hiervoor gelden de volgende normen:

- Houd de nagels kort en schoon.
- Maak je nagels schoon met een borstel om het extra vuil tussen de vinger en de nagels te verwijderen.

2.5. *Verkoudheid*

Met elkaar proberen wij zorg te dragen voor een goede hoesthygiëne.

Zo zijn wij zelf heel alert op de volgende maatregel die we tevens ook de kinderen aanleren:

- Wij proberen te voorkomen in de richting van een ander te hoesten/niezen door ons hoofd weg te draaien, in onze elleboog te niezen, hoesten of niezen in een eigen papieren zakdoek of anders in de mouwen.
- Gooi een papieren zakdoek meteen weg ; pas een goede handhygiëne toe (zie 2.4).

Daarnaast laten we kinderen die erg snotterig zijn regelmatig hun neus snuiten. Bij de kleinere kinderen zullen de pedagogisch medewerkers de neuzen met regelmaat schoonmaken. In elk lokaal is een doos met tissues aanwezig. Vanuit hygiënisch oogpunt en om besmetting te voorkomen gebruikt ieder kind een eigen zakdoek, spuugdoek, slab, washand, bord, beker, bestek, etc.

Uiteraard wordt het speelgoed ook in deze situaties vaker schoongemaakt. **Dit gebeurt wekelijks of maandelijks, dit wordt bijgehouden op de schoonmaakkijst.**

2.6. *Ziekte*

Zieke Kinderen:

Het KDV is bedoeld voor “gezonde” kinderen. Echt zieke kinderen horen thuis. Indien het kind gewoon mee kan doen met het groepsgebeuren en er geen risico’s (besmetting) voor de groep bestaan, kan het kind gewoon gebruik maken van de opvang. Wordt het kind op het KDV ziek dan wordt indien nodig (bijv. bij koorts hoger dan 38.5 graden enz.) contact met de ouders opgenomen. **Vanwege de nieuwe coronamaatregelen (jaartal 2020-2021)**

hanteren wij vanaf heden een temperatuur van 38 graden koorts bij deze regel. Zie ook P1 Ziekte of de beslisboom. Wij houden ons aan de landelijke coronamaatregelen voor de kinderopvang en communiceren deze met ouders waar nodig en mogelijk. Ouders kunnen ook op onze website zien, hoe wij omgaan met corona en op de locatie zie zij dit door inzage in het locatie specifieke coronaprotocol.

Bij twijfel kunnen ouders advies vragen aan hun huisarts of GGD. Het kind kan weer naar het KDV komen als het zich goed voelt, als er geen (besmettings-) gevaar meer bestaat voor de groep en het kind weer gewoon in de groep kan meedoen. Bij vaststelling van bijv. een besmettelijke ziekte, hoofdluis enz. bij één van de kinderen of pedagogisch medewerkers, raadplegen wij eerst het weringsoverzicht van Kivido en als het hierin niet beschreven staat dan kijken wij naar de richtlijnen van het landelijk centrum hygiëne en veiligheid van het ministerie en zal, zo nodig, melding gemaakt worden bij de GGD. Dit gaat altijd in overleg met de Manager Algemene Zaken. Wij hanteren protocol 9 Hoofdluis indien er hoofdluis wordt geconstateerd.

Indien in het gezin een besmettelijke ziekte heerst, dient dit zo snel mogelijk aan de pedagogisch medewerkers doorgegeven te worden. Voor uitgebreide informatie over gang van zaken bij ziekte **of het toedienen van paracetamol**, verwijzen we naar ons protocol, “Ziekte” (**Zie protocol 1, kwaliteitshandboek**). Ouders ontvangen deze informatie tijdens het intake gesprek.

Zieke groepsleiding:

Uiteraard is het niet altijd te voorkomen dat een pedagogisch medewerker de kinderen besmet, omdat er al bacteriën aanwezig zijn alvorens de ziekte uitbreekt. Maar mocht de pedagogisch medewerker hiervan op de hoogte zijn dan wordt er uiteraard nog eens extra aandacht besteed aan een goede handhygiëne. Daarnaast zal diegene zelf beoordelen of hij/zij in staat is om te werken. Uiteraard zal de pedagogisch medewerker zich ziek melden als het gaat om een besmettelijke ziekte.

2.7. Voedsel

Kinderen die bij ons komen krijgen over de dag divers voedsel. Het voedsel wordt, indien nodig, koel bewaard in de koelkast of vriezer en anders in de keukenkastjes/voorraadkasten. Bij het opruimen van het voedsel wordt er altijd gekeken naar de datum en worden producten a.d.h.v. werkinstructie 22 voedselhygiëne gecodeerd. Op die manier voorkomen wij dat iets over de datum gaat en weggegooid moet worden.

Voordat wij het voedsel bereiden zorgen wij voor een goede hygiëne wat betreft handen wassen, schoon aanrechtblok en keukenmateriaal. (**Zie werkinstructie 22 voedselhygiëne, kwaliteitshandboek**). Het voedsel wat wij kinderen op het KDV serveren staat omschreven in het voedingsbeleid van Kivido welke is gebaseerd op de richtlijnen van het voedingscentrum.

2.8. Flesvoeding

Flesvoeding verstrekken wij van het merk Nutrilon standaard, nummer 1, 2 en/of 3.

Mocht het kind een voeding nodig hebben die hiervan afwijkt, dan zullen ouders hier zelf voor moeten zorgen.

De pedagogisch medewerkers maken de voeding klaar op het moment dat de fles wordt gegeven. Er hangt een bijzonderhedenlijst in de groepsruimte waarop per kind ingevuld is welk soort Nutrilon, het aantal voedingen en de hoeveelheid water met de daarbij behorende hoeveelheid schepjes. Voor het bereiden van flesvoeding en het bewaren van moedermelk, hanteren wij **werkinstructie 22 voedselhygiëne, kwaliteitshandboek**.

2.9. Flessen en Fopspenen

De ouders zorgen iedere dag voor schone flessen (voorzien van naam) en bijbehorende spenen. ~~of wij houden deze op de locatie en wij voorzien ze van naam en houden deze schoon. De ouder communiceert dit met de pedagogisch medewerker van de groep.~~

~~De lege flessen worden na gebruik omgespoeld en in de koelkast bewaard of goed drooggemaakt en in de kast opgeborgen.~~ De fopspenen bergen wij op in plastic bakje **of in het eigen bakje van het kind**, zodat iedere fopspeen gescheiden van de andere ligt. Fopspenen spoelen wij eerst af onder de kraan als hij op de grond is gevallen, voordat wij hem aan het kind teruggeven of opbergen in het potje. **De flessen en fopspenen** gaan elke dag mee naar huis met het kind. Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het vervangen van de fopspeen waar/wanneer nodig. Tijdens de opvang van het kind letten ook wij op slijtage en wijzen wij de ouder op bijzonderheden.

2.10. Afwas

Wij maken gebruik van een vaatwasser. Vieze vaat wordt (eventueel) afgespoeld, ingeruimd en gewassen in de afwasmachine. Het programma wordt afhankelijk van de mate van vervuiling van het serviesgoed, geoptimaliseerd

en aangepast. Zodra de vaatwasser klaar is wordt deze uitgeruimd. Als de vaatwasser niet aan staat wordt hij afgesloten. (**Zie werkinstructie 22 voedselhygiëne, kwaliteitshandboek**)

2.11. Wassen

Op het schoonmaakrooster staat precies aangegeven wanneer iets gewassen moet worden. Zo zijn er dingen die dagelijks, wekelijks of maar één keer in de zoveel tijd gewassen moeten worden. Mocht het om een of andere reden nodig zijn dat iets eerder gewassen moet worden dan wordt er uiteraard afgeweken van het wasschema. Indien er op de locatie geen wasmachine aanwezig is nemen de pedagogisch medewerkers het wasgoed mee naar huis (indien dit mogelijk is) of het wordt naar een andere locatie gebracht. Gebruikte washandjes worden meteen na gebruik in de was gedaan.

Verkleedkleden worden maandelijks op 60° gewassen. Wanneer zieke kinderen met verkleedkleden hebben gespeeld, worden deze extra gewassen. Knuffels en stoffen speelgoed worden maandelijks op 60° gewassen. Wanneer zieke kinderen met de knuffels of het stoffen speelgoed hebben gespeeld, worden deze extra gewassen.

Wij wassen het wasgoed op de volgende temperaturen:

- Washanden/handdoeken e.d. op 60 ° C
- Verkleedkleden/knuffels e.d. op 60 ° C (mits zij deze temperatuur aankunnen. Anders was je de verkleedkleden/knuffels volgens het wasvoorschrift)
- Met bloed bevulde kleding en linnengoed op 60 ° C (mits zij deze temperatuur aankunnen. Anders was je de verkleedkleden/knuffels volgens het wasvoorschrift)

Schimmels, mijten en bacteriën worden namelijk gedood bij een temperatuur boven de 60 graden. Omdat een handdoek en vaatdoek een bron van bacteriën is wordt er iedere halve dag (indien nodig nog eerder) een schoon setje gepakt.

Wanneer er op een locatie nog gordijnen hangen dan worden deze periodiek gewassen. Dit staat op het schoonmaakrooster. De gordijnen bij Villa Gravin zijn anti allergisch. Wanneer er op een locatie gekozen is voor 2^e hands gestoffeerd meubilair, dan staat dit meubel standaard op het schoonmaakrooster. Zo beperken wij de allergenen welke een allergische reactie kan veroorzaken. Tevens worden er alleen kortpolige vloerkleden gebruikt.

2.12. Schoonmaken

Iedere groep werkt met een schoonmaakrooster. Deze hebben wij samen met de pedagogisch medewerkers samengesteld en deze wordt ook weer gecontroleerd door de GGD.

In deze schoonmaakschema's zijn alle voorkomende schoonmaakwerkzaamheden van de groep opgenomen. Het is verdeeld in dagelijkse, wekelijkse en maandelijks schoonmaaktaken. Omdat deze werkzaamheden dagelijks terugkeren wordt dit ook in het bijzijn van de kinderen gedaan.

De dagelijkse, wekelijkse en maandelijks schoonmaaktaken worden afgevinkt als de betreffende schoonmaakwerkzaamheden zijn gedaan. Het spreekt voor zich dat als de pedagogisch medewerker ziet dat er een stuk speelgoed vies is, maar het al die week is schoongemaakt, hij of zij het toch weer zal schoonmaken. Er wordt niet gewacht tot de volgende week.

Voor de grotere werkzaamheden, o.a. stofzuigen (zie ook droog schoonmaken) , dweilen, ramen zemen enz., hebben wij een schoonmaakbedrijf in dienst. Deze werkzaamheden vinden plaats buiten de opvanguren. Wanneer er behoefte is aan dweilen tijdens de opvanguren dan hanteren wij het volgende;

- Dweil wanneer er geen kinderen aanwezig zijn; bijvoorbeeld wanneer de kinderen buiten zijn of allemaal op bed liggen.
- Laat de vloer nauwkeurig drogen en zorg dat het droog is, wanneer de kinderen weer binnen zijn. Neem de vloer na het dweilen zo nodig met een droge doek af.
- Zorg te allen tijden dat de vloer niet glad is.

Voor het goed schoonmaken hanteren wij de volgende normen:

- Maak schoon van 'schoon' naar 'vuil' en van 'hoog' naar 'laag'.
- Meubels en voorwerpen maken wij schoon met een allesreiniger van een huishoudelijk schoonmaakmiddel, of gebruik microvezeldoekjes.
- Gebruik schoonmaakmiddelen volgens de instructie op de verpakking.
- Ververs zichtbaar vies sopp direct.
- Maak schoonmaakmaterialen na gebruik schoon.
- Was doeken op 60°C.
- Wij gebruiken een allesreiniger in spray vorm **of maken een sopje in een afwasteil** voor het schoonmaken.
- Vervang het filter van de stofzuiger volgens de fabrieksvoorschriften.

Zorg dat de plantenspuit niet op vernevelstand staat.

TIP:

- Let tijdens het schoonmaken vooral op plekjes en voorwerpen die mensen veel aanraken, zoals kranen, lichtschakelaars, deurklinken, telefoons, tafelranden en onderkanten stoeleuning, hier kunnen veel ziekteverwekkers op zitten. - Let er op om dweilen en moppen droog op te bergen en niet laten staan in oud water, dit zorgt voor een broedplaats voor de ziekteverwekkers.

Droog schoonmaken

Droog schoonmaken kan op verschillende manieren gedaan worden: door afstoffen, stofwissen of stofzuigen.

Afstoffen is het schoonmaken van oppervlakken met een droge of vochtige doek. Zo komt het stof niet meer in de lucht.

Stofwissen is het schoonmaken van een gladde vloer met een stofwisapparaat en een droge (wegwerp)doek. Zo wordt stof en vuil verwijderd, dat los op de vloer ligt. **De wegwerpdoek wordt dagelijks vervangen.**

Stofzuigen is ideaal voor het schoonmaken van een tapijt. Het nadeel bij het stofzuigen is dat de stofzuiger zeer fijne stofdeeltjes terugblaast en in de lucht verspreidt. Voor het stofzuigen gelden de volgende normen:

- Wij stofzuigen de ruimtes als er geen kinderen zijn; bijvoorbeeld als de kinderen buiten spelen.
- Zet altijd de ramen open tijdens het stofzuigen; minimaal 10 minuten.
- Gebruik, als er geen stofzuiger is, geen bezem maar een stofwisser. Een bezem maakt dat het stof zich juist verspreidt.

2.13. Zwembadjes

Mochten er zomers zwembadjes neergezet worden dan worden deze dagelijks gevuld met schoon kraanwater. Hiervoor gebruiken wij een tuinslang die wordt aangesloten op de kraan in de keuken van de desbetreffende groepsruimte.

De badjes worden tot enkelhoogte (van de kinderen) gevuld, dus **niet vol!!!**

Een pedagogisch medewerker moet **altijd** naast de badjes zitten als de kinderen hierin zitten, maar ook als de kinderen met de watertafel of naast de badjes spelen! Als er meerdere pedagogisch medewerkers zijn, spreekt men onderling heel goed af wie er op de kinderen let. Men gaat er dus nooit zomaar vanuit dat de collega wel even oplet. Mocht er door een van de kinderen ontlasting terecht komen in het water dan worden de badjes direct geleegd en opnieuw gevuld met schoon kraanwater. Door de pedagogisch medewerkers wordt er opgelet dat de kinderen niet drinken van het badwater. Ook is het niet toegestaan dat de kinderen eten en/of drinken in het badje, dit om vervuild badwater te voorkomen.

2.14. Legionella

Ter voorkoming van de Legionellabacterie laten wij kranen die wij niet vaak gebruiken, of die voorzien zijn van een temperatuurbegrenzer waardoor het water uit de boiler nooit echt op hoge temperatuur gebruikt wordt, elke week 3 minuten doorspoelen.

2.15. Wondverzorging

Bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd, worden wegwerphandschoenen gedragen. Voor en na het verzorgen van een wond, worden de handen gewassen (zie 2.4).

Indien er wondjes zijn waar pus of vocht uitkomt, worden deze afgedekt met pleisters of gedekt met bijvoorbeeld een wattenstaafje. Materialen en oppervlakken die verontreinigd zijn met bloed, pus of wondvocht worden direct met een reinigingsmiddel schoongemaakt en afgedroogd. Tevens wordt het oppervlak met een desinfectiemiddel schoongemaakt.

Speelgoed waarmee een kind met een wond heeft gespeeld, wordt gereinigd voordat andere kinderen het gebruiken, zodat zij niet in aanraking kunnen komen met pus en/of wondvocht.

Wij reageren alert op kinderen met een koortslip (**welke behandeld wordt**) en proberen te voorkomen dat een kind met een koortslip een ander kind zoent of uit dezelfde beker drinkt.

Wondjes worden afgedekt met een waterafstotende pleister. Pleisters worden regelmatig verwisseld.

2.16. Dieren

Wij hebben regelmatig uitstapjes naar de kinderboerderij. Ouders worden hiervan op de hoogte gesteld tijdens het intakegesprek.

De pedagogisch medewerkers zijn er alert op dat kinderen niet door dieren worden gebeten of gekrabd. Tevens komen de kinderen alleen in de buurt van dieren onder begeleiding. Als de dieren worden gevoed, zal de

pedagogisch medewerker er altijd op letten dat dit voorzichtig gebeurt. Indien kinderen contact hebben gehad met dieren, wassen zij hierna hun handen.

Metierendag mag er een dier op de groep langskomen. Er wordt eerst gekeken naar allergieën of angsten voor een bepaald dier. Overleg waar nodig met de unitmanager om de keuze te maken wel of geen dier op visite.

Een huisdier op de groep moet in overleg met de unitmanager. Bijvoorbeeld vissen of een wandelende tak. De voorwaarden kan een unitmanager uitleggen.

2.17. Tandpoetsen

Tijdens het verblijf poetst het kind niet haar of zijn tanden, behalve als het kind tussendoor naar de tandarts **moet of op verzoek van ouder vanwege een (medische) oorzaak**.

3. Gezondheidsrisico's als gevolg van het binnenmilieu

3.1. Betreden van de ruimtes

De groepsruimtes mogen niet betreden worden met buitenschoenen. De pedagogisch medewerkers lopen zelf binnen op sloffen, binnenschoenen, sokken of binnen slippers. Voor de ouders hangt/staat er in de hal (bij binnenkomst) een mandje met daarin blauwe hoesjes die over de schoenen aangetrokken moeten worden. Volwassenen mogen niet op blote voeten lopen uit hygiënisch oogpunt. Voor de kinderen geldt dit niet.

3.2. Ventilatie van de ruimtes

Diverse ruimtes zijn voorzien van een mechanisch ventilatiesysteem. Ook kan iedere ruimte handmatig (ramen, deur/schuifpui en roosters) gelucht worden. Als de temperatuur het toelaat staat in iedere ruimte dagelijks een raam en/of schuifpui open. I.v.m. bacteriën, **virussen en schimmels** vinden wij het namelijk erg belangrijk dat iedere ruimte dagelijks goed geventileerd wordt. Mocht het te koud zijn dan doen wij dit pas aan het einde van de dag als alle kinderen uit de groepsruimte zijn. Voor koudere periodes zijn alle ruimtes voorzien van een (vloer)verwarming. Mocht er bij een activiteit sprake zijn van toename van vocht, dan wordt er extra geventileerd door bijv. het openzetten van ramen.

In de verschillende ruimtes worden temperatuurverschillen van meer dan 5°C voorkomen door bijv. op tijd ramen te openen, of juist te sluiten. De minimale temperatuur in de leefruimte/slaapkamer is 17 graden en maximaal 20 graden. **De ventilatieroosters en luchtfilters worden volgens schema gereinigd. Locaties welke in scholen gevestigd zijn, worden meegenomen in de reinigungsronde van de school. Bij de andere locaties doen wij dit zelf of laten wij dit doen door een schoonmaakbedrijf.** Op hele hete zomerdagen kan de temperatuur oplopen. Wij doen er alles aan om de temperatuur laag te houden. Wij raadplegen dan ook W27 Hitten binnen - en buitenmilieu.

3.3. Roken

In ons kinderdagverblijf heerst een algemeen rookverbod.

3.4. Blootstellen aan lawaai

In iedere verblijfsruimte is het heel gebruikelijk dat kinderen worden blootgesteld aan acceptabel lawaai. Mocht het zo zijn dat er om wat voor reden dan ook uitzonderlijk lawaai geproduceerd wordt dan beoordelen we op dat moment of het nog verantwoord is om de kinderen in die groepsruimte te laten verblijven. Bijv. tijdens een verbouwing.

3.5. Planten en bloemen (binnen/buiten)

Op de groep staan er kunst en/of echte planten. Betreft het een echte plant, dan is vooraf informatie ingewonnen over de allergische reacties die de plant bij een mens kan opwekken en de mate van giftigheid. Samen met de unitmanager/Manager Algemene Zaken wordt er gekeken naar mogelijkheden en de plek waar de plant(en) komt te staan. Knutselwerken en nepbloemen, die niet gereinigd kunnen worden, worden na een maand verwijderd of meegegeven aan de kinderen, om te voorkomen dat dit stofnesten worden. Kunstplanten, indien aanwezig, worden wekelijks schoongemaakt. Buitenplanten worden samen met een hovenier afgestemd voor het KDV en/of de BSO. Giftige planten zijn niet toegestaan. In het werkplan van de groep wordt omschreven hoe wij omgaan met de risico's en wat de afspraken zijn met de pm-ers en de kinderen.

3.6. Vluchtige stoffen

Er wordt in de ruimtes waar kinderen verblijven geen gebruik gemaakt van spuitbussen (verf, haarlak, luchtverfrissers). Er wordt alleen lijm op waterbasis gebruikt. Oplosmiddelen zoals wasbenzine, terpentijn en andere chemicaliën worden niet gebruikt als de kinderen op de groep aanwezig zijn. Tevens gebruiken wij geen verf, vlekkenwater of boenwas waar kinderen bij zijn. Wij letten erop dat er geen sterk geurende producten gebruikt worden. Gebeurt dit wel, dan wordt er voldoende geventileerd. Kinderverf is goedgekeurd om te gebruiken. Dit wordt ingekocht in samenspraak met de inkoopmedewerker.

4. Gezondheidsrisico's als gevolg van het buitenmilieu

4.1 Buitenruimte

Tijdens het buitenspelen is het niet te voorkomen dat kinderen in aanraking komen met stuifmeel van gras, onkruid of bomen die een allergie kunnen oproepen.

Bij iedere locatie wordt het buitenterrein bijgehouden door de gemeente, indien dit niet onder hun verantwoording valt dan wordt er een hoveniersbedrijf ingeschakeld of doen wij zelf het hoognodige tuinwerk. Op deze manier is het onkruid minimaal. Per locatie is de aanpak verschillend.

Er worden geen bestrijdingsmiddelen gebruikt die schadelijk zijn voor de kinderen. Tevens valt het ook niet te voorkomen dat de kinderen worden blootgesteld aan verontreinigde buitenlucht. Mochten er echter aanwijzingen zijn voor "extreme" luchtverontreiniging dan schakelen wij een deskundige in.

4.2 Zandbak

De zandbak wordt, **waar mogelijk**, afgedekt indien deze buiten gebruik is, om zo te voorkomen dat er ontlasting van ongedierte en/of zwerfvuil in terecht komt, wat het speelzand bevuilt. De kinderen spelen hierin alleen onder begeleiding van een pedagogisch medewerker om zo op een verantwoorde en veilige wijze in en om de zandbak te spelen. **Tevens kan er een parasol naast de zandbak geplaatst worden zodat de kinderen met zonnig zomerweer lekker in de schaduw kunnen spelen. (Zie buiten spelen in de zon). Het zand wordt min. 1 x per jaar vervangen.** Wanneer de zandbak niet afgedekt kan worden, zorgen wij dat wij het zand controleren voordat de kinderen erin mogen spelen.

4.3 Ongedierte

Indien er overlast ontstaat van insecten, wordt er een hor geplaatst voor een raam en/of een deur. Uitwerpselen van ongedierte worden direct opgeruimd.

Tekenbeten

Het risico dat tijdens het buiten spelen kinderen gebeten zullen worden door een teek valt nooit volledig uit te sluiten. Mocht er toch een kind gebeten zijn door een teek dan zijn wij in het bezit van een teekenpen. Aan de ouders wordt na de uitstap doorgegeven dat zij thuis zelf even controleren op tekenbeten. Als tijdens een uitstap blijkt dat een kind een tekenbeet heeft, dan gebruik je de teekenpen om deze bij het kind te verwijderen. Je geeft aan de ouder door dat hij/zij een tekenbeet heeft gehad en waar. Wij noteren het in de agenda op die dag en de ouder krijgt het advies dit ook te doen. Zij kunnen het binnen 3 maanden doorgeven aan de dokter, als blijkt dat het kind ziek wordt.

Wespensteken

Bij overlast van wespen beperken we het zoete eten en drinken in de buitenruimte. Mochten kinderen plakkerige handen of monden hebben dan worden deze schoongemaakt. **Wanneer wij te maken hebben met een wespennest, dan wordt direct een bedrijf voor ongediertebestrijding ingezet. Je unitmanager dient hiervan op de hoogte gebracht te worden.** Daarnaast staan er bij ons geen planten die stekende insecten aantrekken. Mocht er toch een kind gebeten worden door een wesp dan zijn wij in het bezit van een wespenpen.

4.4 Buitenspelen in de zon

Om te voorkomen dat kinderen een zonnesteek oplopen of verbranden tijdens het buitenspelen in de "brandende" zon hanteren wij de volgende richtlijnen:

- Kinderen worden van begin mei tot eind september op alle dagen dat het zonnig of half bewolkt is ingesmeerd; ook als ze in de schaduw spelen. Indien nodig beginnen wij eerder in het jaar met smeren en verlengen wij de periode.
- Laat de huid voorzichtig wennen aan de zon en voorkom zonnebrand!
- Kies een anti-zonnebrandmiddel met een beschermingsfactor (SPF) van 30 of hoger. Kivido kiest ervoor om kinderen te weren die niet ingesmeerd mogen worden.*
- Smeer kinderen een half uur voor het naar buitengaan in.
- Herhaal het insmeren van kinderen iedere twee uur, ook als het product waterbestendig is.
- Laat kinderen in de schaduw spelen, in ieder geval tussen 12.00 en 15.00 uur.
- Kinderen onder 1 jaar zoveel mogelijk uit de zon houden.
- Laat kinderen niet te lang in hun zwemkleding lopen, maar geef ze op tijd een T-shirtje aan. Een petje of zonnehoed helpt hun hoofd en hun gezicht beschermen.

*Huidschade is schadelijk voor iedereen, maar vooral voor kinderen kunnen beschadigingen door uv-straling uit zonlicht nare gevolgen hebben; hun huidcellen zijn extra kwetsbaar. Bij kinderen in de groei gaat de celdeling zo snel dat niet alle beschadigde huidcellen zich kunnen herstellen voordat ze zich weer gaan delen. In beschadigde cellen ontstaan 'littekens' die kinderen hun leven lang met zich meedragen. Aan de buitenkant is dat niet te zien: de beschadigingen zitten diep in de huidcellen. Hoe meer 'littekens', hoe groter de kans dat een kind op latere leeftijd huidkanker krijgt. Daarom is bescherming tegen de zon zo belangrijk, juist voor kinderen. Kivido kiest ervoor om kinderen te weren die niet ingesmeerd mogen worden. De ouder mag altijd zelf ook zonnebrandcrème (factor 30 of hoger) meegeven. Dat is geen enkel probleem. Echter niet insmeren is geen optie. Komt dit voor dan neem je contact op met de unitmanager.

Zie ook W27 Hitte binnen – buitenmilieu voor handelen bij temperaturen boven de 26 graden.

4.5 Uitdrogen

Met hoge temperaturen wordt er nog eens extra op gelet dat de kinderen voldoende drinken. Ook wordt op zo'n dag meerdere malen extra drinken aangeboden aan de kinderen omdat zij door het zweten en de warmte meer vocht verliezen dan normaal. Dit alles om te voorkomen dat de kinderen uitdrogen.

4.6 Onderkoelen

Bij lage temperaturen zorgen we dat de kinderen goed ingepakt zijn tegen de kou. Mochten ze hiervoor niet de juiste kleding bij zich hebben dan stellen wij de ouders hiervan op de hoogte en anders hebben wij eventueel nog reservekleding. Bij extreem lage temperaturen gaan wij niet naar buiten met de kinderen.

4.7 Bodemverontreiniging

Mochten er aanwijzingen zijn dat de bodem verontreinigd zou kunnen zijn, dan wordt er contact opgenomen met de verhuurder, zodat er een deskundige kan worden ingeschakeld.

5. Gezondheidsrisico's ten gevolge van (het uitblijven van) medisch handelen

5.1 EHBO/BHV

Alle pedagogisch medewerkers hebben een EHAK diploma gericht op kinderen of **en** zijn in het bezit van een BHV diploma. Iedere pedagogisch medewerker is over het algemeen wel kundig genoeg om bijv. kleine handelingen te verrichten zoals bijv. een wondje af te dekken, zodat andere kinderen niet in contact komen met andermans bloed, pus of wondvocht. ~~Maar mocht het dus zo zijn dat de pedagogisch medewerker het niet ziet zitten, of dat de handeling verder gaat dan simpelweg een wondje af te dekken dan kan de BHV-er ingeschakeld worden.~~ Alle medewerkers weten hoe zij moeten handelen indien er een calamiteit is zoals bijv. brand. **(Zie werkinstructie 20 Bedrijfs Hulp Verlener en Protocol 6 Calamiteiten)** Zie voor de instructie m.b.t. wondverzorging: 2.15 wondverzorging. Nieuwe medewerkers zonder EHAK of BHV diploma gaan de eerst volgende mogelijkheid op cursus. Ondertussen zullen zij hulp vragen van een EHAK-er of BHV-er bij ongevallen/calamiteiten. **Daarnaast zullen zij niet alleen in een gebouw ingezet worden.**

Iedere locatie heeft een eigen EHBO doos waar één pedagogisch medewerker verantwoordelijk is voor de inhoud van die doos en deze met regelmaat checkt. Dit staat aan de binnenkant van de doos aangegeven op een lijstje. Zo houden we de voorraad op peil en voorkomen we dat iets over de datum gaat. De EHBO doos is o.a. gevuld met verband, gaasjes, pleisters enz. Op een locatie met meerdere groepen mag er 1 EHBO doos aanwezig zijn en op elke groep liggen de meest voorkomende gebruikersartikelen. Paracetamol verstrekken wij alleen ná overleg met de ouders, als de koorts erg hoog is en ouders nog enige reistijd nodig hebben waardoor het kind niet gelijk naar huis kan. Tijdens de intake wordt hiervoor toestemming gevraagd aan de ouders en wordt dit vastgelegd ~~bij de intake~~. **Wanneer deze toestemming tussentijds verandert, dan wordt dit aangepast in het intakeformulier en/of de bijzonderhedenlijst.** Het is niet zo dat een kind dat ziek is wel gebracht mag worden en door ons iedere keer paracetamol toegediend krijgt om zo de dag door te komen. **(zie 1.2.3 Ziekte)**

Bij bijtincidenten waarbij bloed vrijkomt wordt binnen 24 uur contact opgenomen met de bedrijfsarts, huisarts of GGD. **Dit geven wij mee aan de ouder van het gebeten kind of de medewerker die gebeten is.**

5.2 Medicijngebruik

Mocht een kind medicijnen nodig hebben dan maken wij gebruik van een medicijnverklaring **(formulier 18)** waarop ingevuld is om welke medicijnen het gaat en hoe het toegediend moet worden. Ook het tijdstip waarop het gegeven moet worden staat aangegeven. De pedagogisch medewerkers noteren achter de naam van het kind, op de daglijst ~~of via~~ **in KOVnet of op een aftekenlijst**, wanneer ze het medicijn gegeven hebben. Zonder medicijnverklaring wordt er géén medicijn toegediend. Wij nemen alleen medicijnen aan in de originele verpakking met bijsluiter. Deze medicijnverklaring wordt, ondertekend door de ouders en een pedagogisch medewerker, bewaard in het dossier van het kind. De eindverantwoording voor het toedienen van het medicijn ligt bij de ouders.

De medicijnen worden gecontroleerd op datum en in de originele verpakking bewaard op een plaats die niet toegankelijk is voor de kinderen. Alle medicijnen die gekoeld bewaard moeten blijven liggen in de koelkast. Als een medicijn voor langdurig gebruik is dan zijn de gegevens hierover in het dossier van het kind te vinden. Hier staat o.a. ook vermeld welke huisarts het kind heeft. De dossiers worden bewaard op het kantoor en op alle groepen is er een map aanwezig met de nodige gegevens. **(Zie werkinstructie 5, overeenkomst gebruik medicijnen, kwaliteitshandboek).**

5.3 Gebruik koortsthermometer

Vanuit hygiënisch oogpunt wordt tijdens het gebruik van de koortsthermometer er een hoesje omheen gedaan. Na gebruik wordt deze verwijderd en weggegooid.

6. Veiligheid

6.1 Ontruimingsplan

Op iedere groep is een ontruimingsplan aanwezig waarop staat hoe te handelen in noodsituaties. Deze ontruimingsplannen voldoen aan het normontwerp NEN 8112. We oefenen dit plan ieder jaar, om zo goed voorbereid te zijn. Voor overige calamiteiten raadplegen wij **protocol 6 calamiteiten, kwaliteitshandboek**. De goedgekeurde brandblusapparatuur wordt jaarlijks gecontroleerd door een daartoe bevoegde instantie.

6.2 Buiten Entree

De buitenruimte is voorzien van een vlakke bestrating en het plein is omgeven met een degelijk goedgekeurd hekwerk dat tevens afgesloten kan worden. Indien er geen omheining bij de entree is zijn er maatregelen getroffen zodat de kinderen niet direct de straat op kunnen rennen bij het verlaten van het pand. De kinderen van het kinderdagverblijf of de peutergroepen zijn altijd onder begeleiding van een pedagogisch medewerker.

6.3 In/Uitgang

Om te voorkomen dat tijdens de opvanguren kinderen ongemerkt naar buiten kunnen gaan en er geen onbevoegden binnen kunnen komen, is er per locatie een oplossing gecreëerd door een extra beveiliging check.

6.4 Kinderwagens

Mochten ouders hun kinderwagen meenemen en die bij ons die dag willen laten staan dan wordt hiervoor enige ruimte beschikbaar gemaakt, maar wel zodanig dat niemand hierover kan vallen of last van heeft.

6.5 Vloeren

De vloeren van onze locaties zijn bedekt met marmoleum, linoleum **of zeil**. Dit is goed reinigbaar, isolerend en splintervrij. Deze vloerkeuze verkleint ook de kans dat kinderen in aanraking komen met allergenen via stoffering van verblijfsruimtes. Bij sommige locaties is er vloerverwarming. De algemene regel is dat kinderen niet mogen rennen binnen, zodat de kans op uitglijden ook wordt verkleind. Uiteraard zijn het kinderen en valt het nooit volledig uit te sluiten.

6.6 Wanden

Op iedere locatie wordt met de afwerking van de wanden rekening gehouden met veiligheid. Zo is er bijvoorbeeld gekozen voor lambrisering of zijn stenen muren geveerd zodat het glad en veilig ~~wordt indien~~ **is wanneer** kinderen tijdens hun spel hier tegenaan stoten of vallen. Mocht dit allemaal niet kunnen dan worden er meubels o.i.d. geplaatst voor het gedeelte waar zich ruw steen bevindt, zodat de kinderen hier niet bij kunnen komen tijdens het spelen.

6.7 Deuren

Op de meeste locaties zijn de deuren voor een groot gedeelte voorzien van glas zodat men erdoorheen kan kijken en niet onverwachts de deur open zal doen terwijl iemand zich erachter bevindt. **Daar waar je niet door het glas heen kan kijken, zijn wij extra alert.**

Tevens zijn alle deuren voorzien van speciale kunststof strips waardoor de mogelijkheid aanzienlijk wordt verkleind dat kinderen hun vingers tussen de deuren kunnen krijgen. Indien de schuifpui/deur openstaat dan wordt door middel van een haak/plank/hekje voorkomen dat de kinderen hun vingers tussen de schuifpui/deur kunnen krijgen en/of ongemerkt naar buiten kunnen lopen. Op diverse locaties zijn er deuren waar geen haak/plank of hekje geplaatst kan worden. Bij deze deuren zijn wij extra alert.

6.8 Kapstok

De kapstokken bevinden zich in de hal of in een daarvoor geschikte ruimte. Bij het plaatsen van de kapstokken is rekening gehouden met de stand en/of hoogte van de haken aangezien dit letsel kan veroorzaken wanneer een kind zich hieraan stoot. Diverse locaties werken met luizenzakken, echter is dit niet verplicht. Een luizenzak wordt

dan gebruikt om de spullen van de kinderen bij elkaar te houden. Deze is niet bedoeld om luizen tegen te gaan (Zie Protocol 9 Hoofdluis).

6.9 *Ramen/Raamdecoraties*

Op iedere locatie bestaat het glas uit veiligheidsglas, gehard glas, of is het afgeplakt met veiligheidsfolie zodat de kinderen hier niet doorheen kunnen vallen. Tevens worden kiep/kantel ramen in aanwezigheid van de kinderen alleen in de kiepstand opengezet zodat zij niet door een open raam naar buiten kunnen vallen. Indien er raamdecoratie aanwezig is en de kinderen kunnen hier bij dan worden de koordjes hiervan zodanig hoog opgehangen dat de kinderen hier niet verstrikt in kunnen raken.

6.10 *Radiatoren*

Bij sommige locaties zijn om de radiatoren ombouwkasten geplaatst. Hiermee wordt voorkomen dat kinderen zich kunnen branden aan een warme radiator of leidingen. Tevens kunnen de kinderen hierdoor niet met hun handen klem komen te zitten tussen de radiator. Indien nodig kunnen de ombouwkasten wel verwijderd worden zodat hierachter schoongemaakt kan worden. Verwarmingsbuizen binnen handbereik van de kinderen worden bekleed met isolatiemateriaal, dit om te voorkomen dat kinderen zich hieraan kunnen verbranden.

6.11 *Verlichting*

Alle lokalen en ruimtes zijn voorzien van heldere verlichting. Alle lampen zijn afgeschermd met kunststof kappen of roosters. Op deze manier wordt de kans verkleind dat bijv. een lamp stuk wordt gegooid waardoor glaswerk naar beneden valt en kinderen zich hieraan verwonden.

6.12 *Elektriciteit*

Alle aanwezige stopcontacten zijn beveiligde stopcontacten of zijn voorzien van veiligheidsplaatjes. Hierdoor is de kans klein dat kinderen in contact kunnen komen met elektriciteit. Per locatie is er een BHV aanspreekpersoon aanwezig die de verantwoording heeft om deze plaatjes te controleren en indien nodig te vervangen. Bij het plaatsen van elektrische apparaten wordt erop gelet dat deze zo staan dat de kinderen niet aan snoeren kunnen trekken of in contact kunnen komen met elektriciteit. Kinderen mogen zelf geen apparaten aanzetten zoals bijv. de computer.

6.13 *Meubilair*

Iedere locatie is ingericht met verantwoord, stevig en goedgekeurd materiaal wat betreft de meubels. Het is glad afgewerkt zonder scherpe hoeken en staat stevig zodat de kinderen zich hieraan niet kunnen bezeren en/of de meubels over zich heen kunnen krijgen.

6.14 *Boxen*

Op de **verticale** ~~dreumes-~~ en babygroepen zijn hoge enkele of dubbele boxen aanwezig. Ook deze zijn verantwoord, stevig en goedgekeurd. De afstand van de spijlen voldoet aan de eisen die hieraan gesteld worden zodat een kind niet klem kan komen te zitten met zijn/haar hoofdje of ander lichaamsdeel. De boxen kunnen **aan de buitenkant** ~~buiten vandaan~~ op slot zodat de kinderen niet zelf de box open kunnen maken en er uit vallen. Tevens wordt erop gelet dat er geen groot speelgoed aanwezig is in de box zodat een kind hierop kan klimmen en eruit kan vallen. Kinderen tot 2 jaar mogen in de box. Vanaf 2 jaar zetten wij geen kinderen meer in deze boxen vanwege de veiligheid.

6.15 *Kinderstoelen*

Per groep hebben wij één of meerdere hoge verrijdbare eettafels en bijbehorende verrijdbare banken. Dit is gemaakt van stevig en glad afgewerkt materiaal. De banken van de **verticale** en babygroepen bestaan ook nog eens uit allemaal (**gedeeltelijk bij de verticale groep**) afgescheiden zitjes met daarin stoelverkleiners. Hierbij kan, indien nodig, ook nog voor het gebruik van een tuigje worden gekozen. Bij de banken van de ~~dreumes-~~ en peutergroepen kan eventueel ook nog een apart zitje erin gezet worden voor de allerkleinste. Onder toezicht van een pedagogisch medewerker mogen de grote kinderen zelf in de bank klimmen. Doordat de bank één geheel is kunnen de kinderen zich niet tegen de tafel afzetten en achterover vallen. Tijdens het aanschuiven van de tafel houden de kinderen uit voorzorg hun handen omhoog. Zo kunnen er nooit handen tussen de bank en de tafel terecht komen. De kinderstoelen zijn stevige en verantwoorde kinderstoelen die niet zomaar om kunnen vallen. Om te voorkomen dat kinderen zich af kunnen zetten tegen de tafel en alsnog achterover kunnen vallen worden de kinderstoelen niet aangeschoven. De kinderen mogen niet zelf in/uit de kinderstoel klimmen. Kinderen die los op de banken zitten mogen niet gaan staan of omgedraaid op hun knieën zitten. Zet de kinderen die los zitten in het midden en kinderen in een stoeltje aan de zijkanten wanneer deze open zijn.

6.16 Aankleedtafels

Iedere groep is voorzien van een aankleedtafel, dit kan zijn in een aparte ruimte of in de groep zelf. Alle aankleedtafels zijn aan de muur bevestigd en kunnen dus niet omvallen en/of inklappen tijdens gebruik. Bij elke aankleedtafel is een trapje bevestigd om zo de grote kinderen zelf omhoog te laten klimmen. Deze trap is afgeschermd met een deurtje dat op slot gaat als hij niet in gebruik is (deurklem), zodat de kinderen niet ongemerkt zelf hier gebruik van kunnen maken. Zolang een kindje op de aankleedtafel ligt zal de pedagogisch medewerker hier niet bij vandaan lopen zodat het kind er niet van af kan vallen. Er zal voortdurend lichamenlijk contact plaats vinden, zodat een kind ook niet onverwachts tussendoor kan glijpen.

6.17 Slaap(ruimtes)

De slaapruidtes zijn goed geventileerd. Niet iedere slaapkamerdeur heeft een raam waar de pedagogisch medewerkers naar binnen kunnen kijken. Wanneer wij alleen werken en een kind naar bed brengen of eruit halen, dan laten wij de deur open staan. Diverse locaties hebben een zoemer op de deur bevestigd, zodat deze afgaat in de leefruimte wanneer de deur geopend wordt. Zo kunnen wij opmerken wanneer iemand onopgemerkt de slaapkamer betreedt. In de slaapruidtes bevindt zich geen speelgoed om mee te spelen.

Slapen draagt bij aan het welbevinden van het kind en daarmee aan de ontwikkeling. Bij Kivido laten wij alle kinderen slapen in de daarvoor bestemde slaapruidte bij de groep naar individuele behoefte van het kind. Echter kan het voor komen dat er met ouders individuele afspraken gemaakt worden m.b.t. de slaapplek/bed van hun kind. Het initiatief voor deze afspraken kan uitgaan van de ouder of van ons, daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om onrustig slapen, veel huilen, afwijkend slaapedrag. Misschien verstoort een kind de slaap van anderen of andersom en moet daardoor apart slapen of komt het kind alleen in slaap in bijvoorbeeld de eigen kinderwagenbak etc. Wij kijken naar het welbevinden van het individuele kind maar ook naar de groep. Bovendien moeten wij rekening houden met de wet- en regelgeving, de ruimtelijke omstandigheden, de groeps grootte en de personele bezetting.

Voor ons is het basisuitgangspunt wel dat elk kind een eigen slaapplek/bed krijgt en in principe leggen wij alle nieuwe kinderen standaard in de daarvoor bestemde ruimte. Als blijkt dat het welbevinden van het kind negatief beïnvloed wordt door de omgeving of andere kinderen, kan er in overleg met ouders afgesproken worden dat het kind een andere slaapplek krijgt of een ander slaapbed; bijv. een kinderwagen (zie boven). Dit wordt dan schriftelijk vastgelegd. Tot wanneer dit gebeurt, is in overleg met de ouder. Wij hebben hierin een adviserende rol.

Kivido maakt gebruik van stretchers **of bank** als de peuter nog tussendoor rust. Deze stretcher kan zich bevinden in de slaapruidte, de leefruimte of op de gang waar de pedagogisch medewerker toezicht op kan houden. **Stretchers mogen niet voor een nooduitgang gezet worden.**

Als de slaapruidte of het bed afwijkt van de basismogelijkheden die wij bieden, dan laten wij ouders een toestemmingsformulier tekenen. Zo komt ieder kind aan zijn/haar rust en dit bevordert het welbevinden en de ontwikkeling.

6.18 Bedjes/Beddengoed

Wij maken in de slaapkamers gebruik van stapelledikanten, enkele ledikanten (beide met afgpaste matrassen) en opstapelbare stretchers. Allen voldoen aan de gestelde eisen. Met name de bovenste bedjes van de stapelledikanten worden nog eens extra gecontroleerd op verborgen gebreken, dit om te voorkomen dat tijdens gebruik de kinderen eruit kunnen vallen. De kinderen in het onderste bed van het stapelledikant kunnen niet zelf de zijwand open maken. Indien ouders wensen dat het kind op de buik moet worden gelegd bij het slapen, dienen de ouders daarvoor de buikslapverklaring te ondertekenen. Wij hanteren in deze situatie protocol Wiegendood **(Protocol 2 Wiegendood, kwaliteitshandboek).**

Kinderen vanaf twee jaar slapen in de winter onder gewone dekbedjes, dit geldt niet voor de baby's en dreumesen in verband met de kans op wiegendood. Zij slapen onder daarvoor speciaal geschikte "dekbedjes". Tevens slapen de baby's en dreumesen ook in goedgekeurde slaapzakken en waar nodig kan een peuter ook slapen in een slaapzak. De bedden worden elke dag verschoond.

6.19 Speelgoed

Bij de aanschaf van speelgoed wordt er gelet op veiligheid, duurzaamheid, aantrekkelijkheid en het stimuleren van de ontwikkeling. Het aanwezige speelgoed wordt elke week gecontroleerd op gebreken. Indien het een gevaar vormt voor de kinderen, wordt het apart gehouden voor reparatie of weggegooid. Tijdens het spelen wordt erop toegezien dat niet het hele lokaal vol ligt met speelgoed zodat de kinderen en/of de pedagogisch medewerkers hierover zouden kunnen vallen, na afloop wordt er ook altijd gelijk opgeruimd.

Speelgoed dat in aanraking is geweest met een ziek kind of met een kind dat een wond heeft, wordt direct gereinigd voordat andere kinderen ermee spelen. Er wordt geen speelgoed meegenomen naar het toilet. Speelgoed wordt opgeruimd in een afgesloten kast of in een stofvrije open kast. Het buiten- en binnenspeelgoed wordt strikt gescheiden gehouden.

6.20 *Kleine voorwerpen*

Doordat er met het speelgoed wordt gelet op veiligheid proberen we in eerste instantie op die manier te voorkomen dat er kleine voorwerpen aanwezig zijn die niet geschikt zijn voor een bepaalde leeftijd. Daarnaast zijn wij continu met z'n allen zeer alert op gevaarlijke kleine voorwerpen in welke ruimte dan ook. Mochten wij toch iets constateren dan wordt het direct verwijderd. Speelgoed en onderdelen die kleiner zijn dan 3,5 cm zijn niet op de groep te vinden bij kinderen onder de 3 jaar. Mocht er speelgoed aanwezig zijn met kleine voorwerpen dat niet geschikt is voor alle leeftijden dan mag hier alleen mee aan tafel gespeeld worden, zodat het niet toegankelijk is voor ieder kind.

Zo raden wij de ouders van de ~~dreumes-~~ **verticale-** en babygroepen ook aan om geen kleine elastiekjes of speldjes in de haren van hun kind te doen. Dit kan namelijk tot hele gevaarlijke situaties leiden mocht een kind dit in zijn/haar mond stoppen. Tevens gaan alle sieraden af bij een kind dat naar bed gaat. Willen ouders dat de sieraden altijd om blijven, dan moeten zij **Formulier 6 verklaring sieraden** invullen. Bij groepen waar samengevoegd wordt met de BSO dient vastgelegd en besproken te worden, hoe om te gaan met klein (speel)materiaal. **Wanneer het kind overdag sierraden draagt welke wij gevaarlijk vinden voor het kind en/of de groep, dan behouden wij het recht om deze af te doen en in zijn/haar bakje te leggen. Wij geven dit dan aan bij de ouder, Wanneer een ouder echt wil dat deze sierraden om blijven, dan dient de ouder ook F6 te ondertekenen. Echter wanneer blijkt dat het toch te gevaarlijk is voor de groep, dan doen wij als nog de sierraden etc. bij het kind af.**

6.21 *Eten*

Om te voorkomen dat kinderen kunnen stikken in eten wordt hier zorgvuldig aandacht aan besteed door er alert op te zijn of het eten geschikt is voor de leeftijd van het kind en indien nodig worden er kleine stukjes gegeven bijv. met het brood en/of fruit eten. Tijdens het eten is altijd een pedagogisch medewerker aanwezig aan tafel, de kinderen worden dus nooit alleen gelaten. Kinderen (KDV en BSO) mogen ook niet lopen met eten.

6.22 *Kleding*

Om te voorkomen dat kinderen tijdens het spelen met hun kleding achter een speeltoestel of speelgoed blijven hangen wordt er gelet op evt. koordjes die aan de kleding hangen. Mocht dit het geval zijn dan wordt dit kort opgeknoopt en indien dat niet mogelijk is wordt het verwijderd. Dit om ieder risico uit te sluiten.

6.23 *Tassen*

In de tassen van pedagogisch medewerkers kunnen kindonvriendelijke materialen, zoals sigaretten, medicijnen enz. zitten. Daarom bergen de personeelsleden hun tassen zorgvuldig op. Bijv. hoog op een plank of in de kluisjes. Ouders maken wij hier ook attent op aangezien ditzelfde geldt voor hun tassen.

Plastic tassen kunnen een gevaar voor kinderen opleveren als zij deze over hun hoofd zouden trekken, daarom worden deze buiten het bereik van de kinderen bewaard.

6.24 *Lucifers/Aanstekers*

Zowel lucifers als aanstekers die de pedagogisch medewerkers gebruiken om een kaarsje aan te steken met bijv. verjaardagen, worden zodra ze gebruikt zijn direct weer hoog opgeborgen buiten het bereik van de kinderen.

6.25 *Hete vloeistoffen*

Omdat kinderen zich binnen zeer korte tijd vreselijk kunnen verbranden aan hete vloeistoffen zoals water, thee/koffie enz. wordt hier zéér zorgvuldig mee omgegaan door de pedagogisch medewerkers. Zo kunnen de kinderen niet bij de warmwater kraan. Daarnaast wordt de waterkoker achterop het aanrecht geplaatst en direct na gebruik leeggegooid. Indien de pedagogisch medewerkers een kop thee/koffie drinken dan wordt dit buiten het bereik van de kinderen op tafel geplaatst. Mocht de pedagogisch medewerker zelf nog niet aan tafel zitten dan wordt dit achter op het aanrecht geplaatst.

6.26 *Messen*

Messen en scherpe keukenmaterialen kunnen voor zware verwondingen zorgen bij kinderen. Alles waar een kind zich maar enigszins aan kan verwonden zoals bijv. messen, kaasschaaf, enz. worden hoog opgeborgen in de keukenkastjes zodat de kinderen **hier niet bij kunnen. zich hier niet aan kunnen verwonden.** De vaatwasser wordt na ieder gebruik direct weer afgesloten om zo te voorkomen dat kinderen met iets scherp uit de vaatwasser in de weer kunnen gaan.

6.27 *Schoonmaakmiddelen/ Desinfecteren*

Schoonmaakmiddelen

Met de aankoop van de schoonmaakmiddelen wordt met een aantal zaken rekening gehouden, zoals: veiligheid/giftigheid, waarvoor het gebruikt moet worden en milieu-aspecten. Alle schoonmaakmiddelen die op de groep staan worden, hoog opgeborgen in een keukenkastje zodat de kinderen hier niet bij kunnen komen. De opslagruimte waar schoonmaak-/wasmiddelen op voorraad staan, bevindt zich in een aparte ruimte of kast, welke niet te bereiken is door de kinderen aangezien deze afgesloten wordt. Bij ongevallen met giftige stoffen wordt direct 112 gebeld.

Desinfecteren

In sommige gevallen, bijvoorbeeld als er een bepaalde ziekte heerst of wanneer een oppervlakte besmet raakt met bloed of bloedbijmenging, is het alleen schoonmaken van voorwerpen en oppervlakken onvoldoende. Er moet dan na het schoonmaken ook worden gedesinfecteerd. Bij het desinfecteren worden ziekteverwekkers op het voorwerp of oppervlakte gedood.

Desinfectiemiddelen

Alleen wettelijk toegelaten desinfectiemiddelen mogen worden gebruikt. Sommige middelen zijn **niet** toegestaan voor desinfectie van oppervlakken. Sommige producten zijn bijvoorbeeld bedoeld voor desinfectie van de huid en zijn niet geschikt om oppervlakken te desinfecteren. Er zijn verschillende soorten desinfectiemiddelen. Afhankelijk van de reden waarom je gaat desinfecteren, bepaal je (samen met de inkoopmedewerker) welk desinfectiemiddel er gebruikt kan worden. Niet alle desinfectiemiddelen hebben namelijk hetzelfde resultaat.

- Huishoudchlor (bleekwater) mag niet worden gebruikt om te desinfecteren. Het product is instabiel en niet toegestaan als desinfectiemiddel.

Desinfectiemethode;

- Desinfecteer alleen als er éérs is schoongemaakt. Desinfecterende middelen werken onvoldoende als iets nog vuil is;
- Desinfecteer een oppervlakte, zoals een verschoonkussen of voorwerpen, met een middel toegelaten door het Ctgb als er bloed of een andere lichaamsvloeistof met zichtbare bloedsporen op zit;
- Volg de juiste gebruiksaanwijzing van het desinfectiemiddel op;
- Laat wat gedesinfecteerd is goed drogen aan de lucht;
- Draag bij het desinfecteren altijd handschoenen van nitril of latex die voldoen aan de NEN normen en was de handen na afloop met water en zeep.

6.28 *Binnen spelen*

Omdat we met veel kinderen binnen in één ruimte verblijven hebben we uiteraard te maken met verschillende leefregels om zo op een goede en veilige manier met elkaar om te gaan. Zo is één van de regels dat de kinderen niet mogen rennen binnen. Dit om te voorkomen dat ze bijv. andere kinderen omver lopen of zich tegen het meubilair bezeren of een lelijke val over het speelgoed maken. Uiteraard zijn het kinderen en vallen deze risico's nooit volledig uit te sluiten.

6.29 *Buitenruimte*

Buiten hebben de kinderen genoeg ruimte om lekker te kunnen rennen en ravotten. Uiteraard spelen de kinderen altijd buiten onder het toezicht oog van de pedagogisch medewerkers. Zij houden in de gaten of het spelen wel veilig en verantwoord verloopt. Ook in dit geval zijn het kinderen en kunnen niet alle risico's zoals vallen, uitglijden, botsen enz. uitgesloten worden. Mochten er op het plein oneffenheden zijn bijv. door de bestrating of boomwortels, wat kan leiden tot gevaarlijke situaties dan wordt dit verholpen. Er wordt op gelet dat druk en rustig spel gescheiden wordt. Wanneer de buitenruimte extra risico's met zich meebrengt, wordt dit omschreven in het werkplan van de locatie. De afspraken en regels worden met de kinderen regelmatig doorgesproken.

6.30 *Speeltoestellen*

De speeltoestellen op onze buitenspeelplaatsen bestaan uit degelijk, verantwoord en goedgekeurd materiaal. Tijdens het buitenspelen staat er altijd een pedagogisch medewerker bij de speeltoestellen zodat er alleen onder toezicht gebruik van wordt gemaakt op een veilige en verantwoorde wijze. Tijdens het gebruik van deze speeltoestellen letten de pedagogisch medewerkers altijd op of er geen schade is ontstaan aan een van de speeltoestellen wat kan leiden tot gevaarlijke situaties. Indien nodig wordt het toestel buiten gebruik gesteld en wordt het eerst gerepareerd voordat het weer in gebruik zal worden genomen. Tevens leren wij de kinderen niet met speelmaterialen als fietsen en skelters bij de speeltoestellen te spelen. Los speelmateriaal wordt direct opgeruimd.

6.31 *Schommels*

Bij de schommels op het buitenspeel terrein wordt er door de pedagogisch medewerkers op toegezien dat de schommels op een verantwoorde wijze gebruikt worden. Dat wil zeggen alleen zittend schommelen! Tevens mogen ze als ze erop zitten niet rondjes draaien want dan is het risico groot dat ze hun vingers klemmen.

6.32 *Fietsen*

Buiten hebben we zowel loopfietsjes/auto's als gewone fietsjes.

In beide situaties wordt er op toegezien dat de kinderen op een veilige en verantwoorde wijze hiervan gebruik maken, zodat ze geen gevaar voor zichzelf of andere kinderen zijn.

6.33 *Omheining*

Onze buitenspeelplaatsen zijn omringd met een goedgekeurd hekwerk. Hierbij is rekening gehouden met de hoogte, het materiaal en de plaatsing. De kinderen kunnen niet onder of over het hek heen kruipen/klimmen en ze kunnen zich niet bezeren aan het materiaal. Wanneer er een locatie is zonder hekwerk, dan is er altijd een pedagogisch medewerker die toezicht houdt en zijn er duidelijk afspraken met de kinderen.

6.34 *Uitstapje*

Indien de kinderen een uitstapje maken dan gebeurt dit alleen als het aantal kinderen dit toelaat en te allen tijde onder begeleiding van één of meerdere pedagogisch medewerkers. Tijdens de intake wordt aan de ouders hiervoor toestemming gevraagd. Ook hebben wij hier verschillende afspraken over gemaakt die zijn opgenomen in **werkinstructie 9 uitstapjes en zwemmen, kwaliteitshandboek**.

6.35 *Plafondbekleding*

Plafondbekleding als knutselwerkjes, slingers e.d. ophangen aan draad.

6.37 *Gladheidbestrijding*

In de wintermaanden kan het voorkomen dat de toegangswegen naar de ingang van onze locaties glad zijn door sneeuwval of ijsel. De medewerkers zijn er zelf voor verantwoordelijk dat deze toegangswegen worden aangeveegd, schoon geschept en/of bestrooid worden met zout, zodat de toegangswegen toegankelijk zijn voor ouders en kinderen en wij hiermee de kans op ongevallen kunnen verkleinen. Benodigde materialen hiervoor worden beschikbaar gesteld door de directie.

Buitenschoolse opvang 4-12 jaar

1. Inleiding

Op de buitenschoolse opvang hechten wij veel waarde aan hygiëne en veiligheid.

Wij worden als Kinderdagverblijf en BSO gecontroleerd door de GGD en brandweer op zaken als hygiëne en veiligheid. Natuurlijk maken wij niet alleen schoon omdat wij gecontroleerd worden. Wij vinden het belangrijk dat het hygiënisch en veilig is voor de kinderen waar wij mee werken.

Kinderen die opgevangen worden op een kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang of peuterspeelzaal, lopen namelijk een groter risico om infectieziekten op te lopen dan kinderen die thuis verzorgd worden. Deze kinderen komen immers op een jonge leeftijd meer in contact met ziekteverwekkers en/of micro-organismen. De kinderopvang in zijn algemeenheid kan bepaalde besmettingen niet voorkomen, maar kan door goede hygiënemaatregelen wel bepaalde micro-organismen wegnemen door bijvoorbeeld het regelmatig verwijderen van vuil en voedingsbodems.

2. Gezondheidsrisico's door overdracht van ziektekiemen

2.1. Toiletgebruik

Voor de kinderen zijn er **meestal** lage kindertoiletten aanwezig die voor hen makkelijk te gebruiken zijn. Indien er grote toiletten aanwezig zijn dan kunnen de oudere kinderen hier gebruik van maken. **Daar waar nodig kunnen wij gebruik maken van opstapjes.** Hierbij zijn prullenbakjes geplaatst voor de meisjes waar nodig. De jongens worden door de pedagogisch medewerkers gestimuleerd om tijdens het toilet gebruik te gaan zitten, om zo te voorkomen dat zij de toiletten onder plassen waardoor andere kinderen weer in contact zouden kunnen komen **met** urine. De pedagogisch medewerkers houden tijdens de opvang in de gaten of de toiletten tussendoor gereinigd moeten worden.

Nadat de kinderen gebruik hebben gemaakt van het toilet moeten ze hun handen wassen met water en zeep dat beide in de toiletruimte te vinden is. Tevens hangt hier ook een apparaat met papieren handdoekjes zodat de kinderen hun handen af kunnen drogen of er hangt een handdoek. Tijdens het toiletbezoek mogen de kinderen geen speelgoed meenemen.

2.2. Afval

Op iedere groep staat een vuilnisbak voorzien van deksel, waar al het afval direct in weggegooid wordt. Aan het einde van de dag wordt de vuilnisbak geleegd en de vuilniszak weggebracht naar de vuilcontainers die buiten staan. ~~Leer~~ **Wij leren** de kinderen dat zij niet spelen met de afvalbak.

2.3. Handen wassen

Met elkaar proberen we op een goede manier zorg te dragen voor een goede handhygiëne. Zo zijn we zeer alert ~~met~~**op** handen wassen op de volgende momenten:

Voor:

- Het aanraken en bereiden van voedsel.
- Het eten of het helpen bij het eten.
- Wondverzorging.
- Het aanbrengen van zalf of crème.

Na:

- Hoesten, niezen en snuiten van de neus. Ook bij het gebruik van een zakdoek.
- Toiletgebruik.
- Het verschonen van een kind en/of een luier.
- Het afvegen van de billen van een kind.
- Contact met lichaamsvochten zoals: speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed.
- Buiten spelen.
- Het verzorgen van een wond
- Bij zichtbare of voelbare vuile handen.
- Contact met vuile was, afval of de afvalbak.
- Schoonmaakwerkzaamheden.
- Het uittrekken van de handschoenen.

Wij maken gebruik van vloeibare zeep en papieren handdoekjes. Mochten er geen papieren handdoekjes zijn dan maken wij gebruik van een handdoek die 2 x per dag wordt verschoond tijdens de reguliere schoolweken en 3x per dag tijdens de vakanties.

Ook de kinderen leren wij dat ze na ieder toiletgebruik, buiten spelen en voor het eten hun handen moeten wassen. Hierbij wordt erop gelet of ze op de juiste manier hun handen wassen. De wasbak is voor hen speciaal op een laag niveau en ook voorzien van vloeibare zeep en papieren handdoekjes of een handdoek die 2x per dag (reguliere weken) of 3x per dag (vakantieweken) wordt verschoond. De kraan (handcontactpunt) wordt minimaal 2x per dag gereinigd met schoonmaakmiddel.

Voor schone handen geldt ook dat de nagels schoon zijn. Hiervoor gelden de volgende normen:

- Houd de nagels kort en schoon.
- Maak je nagels schoon met een borstel om het extra vuil tussen de vinger en de nagels te verwijderen.

2.4. Verkoudheid

Met elkaar proberen wij zorg te dragen voor een goede hoesthygiëne.

Zo zijn wij zelf heel alert op de volgende maatregel die we tevens ook de kinderen aanleren:

- Wij proberen te voorkomen in de richting van een ander te hoesten/niezen door ons hoofd weg te draaien, in onze elleboog te niezen, hoesten of niezen in een eigen papieren zakdoek of anders in de mouwen.
- Gooi een papieren zakdoek meteen weg ; pas een goede handhygiëne toe (zie 2.3).

Daarnaast laten we kinderen die erg snotterig zijn regelmatig hun neus snuiten. Bij de kleinere kinderen zullen de pedagogisch medewerkers de neuzen met regelmaat schoonmaken. In elk lokaal is een doos met tissues aanwezig. Vanuit hygiënisch oogpunt en om besmetting te voorkomen gebruikt ieder kind een eigen zakdoek, spuugdoek, bord, beker, bestek etc.

Uiteraard wordt het speelgoed ook in deze situaties vaker schoongemaakt.

2.5. Ziekte

Zieke Kinderen:

De BSO is bedoeld voor “gezonde” kinderen. Echt zieke kinderen horen thuis. Indien het kind gewoon mee kan doen met het groepsgebeuren en er geen risico's (besmetting) voor de groep bestaan, dan kan het kind gewoon gebruik maken van de opvang. Wordt het kind op de BSO ziek dan wordt indien nodig (bijv. bij koorts hoger dan 38.5 graden enz.) contact met de ouders opgenomen. (zie protocol 1 ziekten en ongevallen voor de voorwaarden) Bij twijfel kunnen ouders advies vragen aan hun huisarts of GGD. Het kind kan weer naar de BSO komen als het zich goed voelt, als er geen (besmettings-) gevaar meer bestaat voor de groep en het kind weer gewoon in de groep kan meedoen. Bij vaststelling van bijv. een besmettelijke ziekte, hoofdluis enz. bij één van de kinderen of pedagogisch medewerkers, raadplegen wij eerst het weringsoverzicht van Kivido en als het hierin niet beschreven staat dan kijken wij naar het de richtlijnen van het landelijk centrum Hygiëne en Veiligheid van het ministerie. infectieziekteboekje van de GGD en zal, zo nodig, melding gemaakt worden bij de GGD. Dit gaat altijd in overleg met de Manager Algemene Zaken. Wij hanteren protocol 9 Hoofdluis indien er hoofdluis wordt geconstateerd.

Indien in het gezin een besmettelijke ziekte heerst, dient dit zo snel mogelijk aan de pedagogisch medewerkers doorgegeven te worden. Voor uitgebreide informatie over de gang van zaken bij ziekte, verwijzen we naar ons protocol, “*Ziekte en ongevallen*” (**Zie protocol 1, kwaliteitshandboek**). Ouders ontvangen deze informatie tijdens het intake gesprek.

Zieke groepsleiding:

Uiteraard is het niet altijd te voorkomen dat een pedagogisch medewerker kinderen besmet, omdat er al bacteriën aanwezig zijn alvorens de ziekte uitbreekt. Maar mocht de pedagogisch medewerker hiervan op de hoogte zijn dan wordt er uiteraard nog eens extra aandacht besteed aan een goede handhygiëne. Daarnaast zal diegene zelf beoordelen of hij/zij in staat is om te werken. Uiteraard zal de pedagogisch medewerker zich ziek melden als het gaat om een besmettelijke ziekte.

2.6. Voedsel

Kinderen die bij ons komen krijgen over de dag divers voedsel. Het voedsel wordt indien nodig koel bewaard in de koelkast of vriezer en anders in de keukenkastjes/voorraadkasten. ~~De kinderen kunnen hier niet bij.~~ Bij het gebruik van het voedsel wordt er altijd gekeken naar de datum en worden producten a.d.h.v. werkinstructie 22 voedselhygiëne gecodeerd. Op die manier voorkomen wij dat iets over de datum gaat en weggegooid moet worden. Voordat wij het voedsel bereiden zorgen wij voor een goede hygiëne wat betreft handen wassen, schoon aanrechtblok en keukenmateriaal. (**Zie werkinstructie 22 voedselhygiëne, kwaliteitshandboek**)

2.7. Afwas

Op iedere locatie is een vaatwasser aanwezig. Vieze vaat wordt (eventueel) afgespoeld, ingeruimd en gewassen in de afwasmachine. Het programma wordt afhankelijk van de mate van vervuiling van het serviesgoed, geoptimaliseerd en aangepast. Zodra de vaatwasser klaar is wordt deze uitgeruimd. Als de vaatwasser niet aan staat wordt hij afgesloten. (**Zie werkinstructie 22 voedselhygiëne, kwaliteitshandboek**)

2.8. Wassen

Op het schoonmaakrooster staat precies aangegeven wanneer iets gewassen moet worden. Zo zijn er dingen die dagelijks, wekelijks of maar één keer in de zoveel tijd gewassen moeten worden. Mocht het om een of andere reden nodig zijn dat iets eerder gewassen moet worden dan wordt er uiteraard afgeweken van het wasschema. Indien er op de locatie geen wasmachine aanwezig is nemen de pedagogisch medewerkers het wasgoed mee naar huis. Verkleedkleden worden maandelijks op 60° gewassen als deze regelmatig worden gebruikt. Wanneer zieke kinderen met verkleedkleden hebben gespeeld, worden deze extra gewassen. Knuffels en stoffen speelgoed worden maandelijks op 60° gewassen. Wanneer zieke kinderen met de knuffels of het stoffen speelgoed hebben gespeeld, worden deze extra gewassen.

Wij wassen het wasgoed op de volgende temperaturen:

- Handdoeken e.d. 60 ° C
- Verkleedkleden/knuffels e.d. 60 ° C (mits zij deze temperatuur aankunnen. Anders was je de verkleedkleden/knuffels volgens het wasvoorschrift)
- Met bloed bevuilde kleding en linnengoed wordt ook op 60 ° C gewassen. (mits zij deze temperatuur aankunnen. Anders was je de verkleedkleden/knuffels volgens het wasvoorschrift)

Schimmels, mijten en bacteriën worden namelijk gedood bij een temperatuur boven de 60 graden. Omdat een handdoek en vaatdoek een bron van bacteriën is wordt er iedere halve dag (indien nodig nog eerder) een schoon setje gepakt. Wanneer er op een locatie nog gordijnen hangen dan worden deze periodiek gewassen. Dit staat dan op het schoonmaakrooster. Er worden alleen kortpolige vloerkleden gebruikt.

2.9. Schoonmaken

Iedere locatie heeft een schoonmaakrooster hangen. Deze hebben wij samen met de pedagogisch medewerkers samengesteld en deze wordt gecontroleerd door de GGD.

In deze schoonmaakschema's zijn alle voorkomende schoonmaakwerkzaamheden van de groep opgenomen. Het is verdeeld in dagelijkse, wekelijkse en maandelijkse schoonmaaktaken. Omdat sommige werkzaamheden dagelijks terugkeren wordt dit ook in het bijzijn van de kinderen gedaan.

Het schema wordt afgevinkt als de betreffende schoonmaakwerkzaamheden zijn gedaan. Het spreekt voor zich dat als de pedagogisch medewerker ziet dat er een stuk speelgoed vies is, maar het die week al is schoongemaakt, hij of zij het toch weer zal schoonmaken. Er wordt niet gewacht tot de volgende week.

Voor de grotere werkzaamheden, o.a. stofzuigen (zie ook droog schoonmaken), dweilen, ramen zemen enz., hebben wij een schoonmaakbedrijf in dienst. Deze werkzaamheden vinden plaats buiten de opvanguren. Wanneer er behoefte is aan dweilen tijdens de opvanguren dan hanteren wij het volgende;

- Dweil wanneer er geen kinderen aanwezig zijn; bijvoorbeeld wanneer de kinderen buiten zijn.
- Laat de vloer nauwkeurig drogen en zorg dat het droog is, wanneer de kinderen weer binnen zijn. Neem de vloer na het dweilen zo nodig met een droge doek af.
- Zorg te aller tijden dat de vloer niet glad is.

Voor het goed schoonmaken hanteren wij de volgende normen:

- Maak schoon van 'schoon' naar 'vuil' en van 'hoog' naar 'laag'.
- Meubels en voorwerpen maken wij schoon met een allesreiniger van een huishoudelijk schoonmaakmiddel, of gebruik microvezeldoekjes.
- Gebruik schoonmaakmiddelen volgens de instructie op de verpakking.
- Ververs zichtbaar vies sop direct.
- Maak schoonmaakmaterialen na gebruik schoon.
- Was doeken op 60°C.
- Vervang het filter van de stofzuiger volgens de fabrieksvoorschriften.

TIP:

Let tijdens het schoonmaken vooral op plekken en voorwerpen die mensen veel aanraken, zoals kranen, lichtschakelaars, deurklinken, telefoons, tafelranden en onderkanten stoeleuning, hier kunnen veel ziekteverwekkers op zitten. - Let er op om dweilen en moppen droog op te bergen en niet laten staan in oud water, dit zorgt voor een broedplaats voor de ziekteverwekkers.

Droog schoonmaken

Droog schoonmaken kan op verschillende manieren gedaan worden: door afstoffen, stofwissen of stofzuigen.

Afstoffen is het schoonmaken van oppervlakken met een droge of vochtige doek. Zo komt het stof niet meer in de lucht.

Stofwissen is het schoonmaken van een gladde vloer met een stofwisapparaat en een droge (wegwerp)doek. Zo wordt stof en vuil verwijderd, dat los op de vloer ligt.

Stofzuigen is ideaal voor het schoonmaken van een tapijt. Het nadeel bij het stofzuigen is dat de stofzuiger zeer fijne stofdeeltjes terugblaast en in de lucht verspreidt. Voor het stofzuigen gelden de volgende normen:

- Wij stofzuigen de ruimtes als er geen kinderen zijn; bijvoorbeeld als de kinderen buiten zijn
- Zet altijd de ramen open tijdens het stofzuigen; minimaal 10 minuten
- Gebruik, als er geen stofzuiger is, geen bezem maar een stofwisser. Een bezem maakt dat het stof zich juist verspreidt.

2.10 Zwembadjes

Mochten er zomers zwembadjes neergezet worden dan worden deze dagelijks gevuld met schoon kraanwater. Er mag gebruik gemaakt worden van de brandslang. Hierbij moet rekening gehouden worden met legionella preventie. Laat de slang eerst 3 minuten doorspoelen.

2.11 Legionella

Ter voorkoming van de legionellabacterie laten wij kranen die wij niet vaak gebruiken, of die voorzien zijn van een temperatuurbegrenzer waardoor het water uit de boiler nooit echt op hoge temperatuur gebruikt wordt, elke week 3 minuten doorspoelen. In de agenda's van de BSO's, die dicht gaan in de vakantie, wordt op iedere maandag na een vakantie genoteerd dat de kranen 3 minuten doorgespoeld moeten worden. De tuinslang en/of sproeier laten wij aan het begin van het zomerseizoen doorspoelen.

2.12 Wondverzorging

Bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd, worden wegwerphandschoenen gedragen. Voor en na het verzorgen van een wond, worden de handen gewassen (zie 2.4).

Indien er wondjes zijn waar pus of vocht uitkomt, worden deze afgedekt met pleisters of gedekt met bijvoorbeeld een wattenstaafje. Materialen en oppervlakken die verontreinigd zijn met bloed, pus of wondvocht worden direct met een reinigingsmiddel schoongemaakt en na gedroogd. Tevens wordt het oppervlak met ruim 70% alcohol gedesinfecteerd. Speelgoed waarmee een kind met een wond heeft gespeeld, wordt gereinigd voordat andere kinderen het gebruiken, zodat zij niet in aanraking kunnen komen met pus en/of wondvocht.

Wij reageren alert op kinderen met een koortslip en proberen te voorkomen dat een kind met een koortslip een ander kind zoent of uit dezelfde beker drinkt. Wondjes worden afgedekt met een waterafstotende pleister. Pleisters worden regelmatig verwisseld.

2.13 Dieren

Er worden alleen na overleg met ouders dieren toegelaten, dit geldt ook voor het bezoeken van de kinderboerderij. (werkinstructie 9, uitstapjes)

De pedagogisch medewerkers zijn er alert op dat kinderen niet door dieren worden gebeten of gekrabd. Tevens komen de kinderen alleen in de buurt van dieren onder begeleiding. Als de dieren worden gevoed, zal de pedagogisch medewerker er altijd op letten dat dit voorzichtig gebeurt.

Indien kinderen contact hebben gehad met dieren, wassen zij hierna hun handen.

Met dierendag mag er een dier op de groep langskomen. Er wordt eerst gekeken naar allergieën of angsten voor een bepaald dier. Overleg waar nodig met de unitmanager om de keuze te maken wel of geen dier op visite. Een huisdier op de groep moet in overleg met de unitmanager. Bijvoorbeeld vissen of een wandelende tak. De voorwaarden kan een unitmanager uitleggen.

2.14 Tandpoetsen

Tijdens het verblijf poetst het kind niet haar of zijn tanden, tenzij het kind tussendoor naar de tandarts moet **en/of op verzoek van de ouder vanwege een medische reden.**

3. Gezondheidsrisico's als gevolg van het binnenmilieu

3.1 *Betreden van de ruimtes*

Kinderen die de BSO ruimte betreden moeten hun schoenen uit doen, deze plaatsen ze onder de kapstok of in een daarvoor bestemde kast. Vervolgens doen zij pantoffels en/of slippers aan, hebben ze deze niet bij zich dan houden zij hun sokken aan of lopen op blote voeten. Wanneer kinderen in de zomer slippers aan hebben, dan mogen zij deze uitdoen en op blote voeten binnen lopen. Op de BSO is het meer uit veiligheidsoogpunt dat wij de kinderen hun schoenen/slippers uit laten doen tijdens het binnenspelen. Als de kinderen 's-ochtends (voorschools) na 8.00 uur binnen komen mogen ze hun schoenen aan houden.

3.2 *Ventilatie van de ruimtes*

Diverse ruimtes zijn voorzien van een mechanisch ventilatiesysteem. Ook kan iedere ruimte handmatig (ramen, deur/schuifpui en roosters) gelucht worden. Als de temperatuur het toelaat staat in iedere ruimte dagelijks een raam en/of schuifpui open. I.v.m. bacteriën vinden wij het namelijk erg belangrijk dat iedere ruimte dagelijks goed geventileerd wordt. Mocht het te koud zijn dan doen wij dit pas aan het einde van de dag als alle kinderen uit de groepsruimte zijn. Voor koudere periodes zijn alle ruimtes voorzien van een verwarming. Mocht er bij een activiteit sprake zijn van toename van vocht, dan wordt er extra geventileerd door bijv. het openzetten van ramen. In de verschillende ruimtes worden temperatuurverschillen van meer dan 5°C voorkomen door bijv. op tijd ramen te openen, of juist te sluiten. De minimale temperatuur in de leefruimte is 17 graden en maximaal 20 graden. Bij een temperatuur van tegen de/meer dan 25 graden wordt een ventilator gebruikt. **De ventilatieroosters en luchtfilters worden volgens schema gereinigd. Locaties welke in scholen gevestigd zijn, worden meegenomen in de reinigingsronde van de school. Bij de andere locaties doen wij dit zelf of laten wij dit doen door een schoonmaakbedrijf.**

3.3 *Roken*

Op iedere locatie heerst een algemeen rookverbod.

3.4 *Blootstellen aan lawaai*

In iedere verblijfsruimte is het heel gebruikelijk dat kinderen worden blootgesteld aan acceptabel lawaai. Mocht het zo zijn dat er om wat voor reden dan ook uitzonderlijk lawaai geproduceerd wordt dan beoordelen we op dat moment of het nog verantwoord is om de kinderen in die groepsruimte te laten verblijven. Bijv. tijdens een verbouwing.

3.5 *Planten en bloemen*

Op de groep staan er kunst en/of echte planten. Betreft het een echte plant, dan is vooraf informatie ingewonnen over de allergische reacties die de plant bij een mens kan opwekken en de mate van giftigheid. Samen met de de unitmanager /Manager Algemene Zaken wordt er gekeken naar mogelijkheden en de plek waar de plant(en) komt te staan. Knutselwerken en nepbloemen, die niet gereinigd kunnen worden, worden na een maand verwijderd of meegegeven aan de kinderen, om te voorkomen dat dit stofnesten worden. Kunstplanten, indien aanwezig, worden wekelijks schoongemaakt. Buitenplanten worden samen met een hovenier afgestemd voor het KDV en/of de BSO. Giftige planten zijn niet toegestaan. In het werkplan van de groep wordt omschreven hoe wij omgaan met de risico's en wat de afspraken zijn met de pm-ers en de kinderen.

3.6 *Vluchtige stoffen*

Er wordt in de ruimtes waar kinderen verblijven geen gebruik gemaakt van spuitbussen (verf, haarlak, luchtverfrissers). Er wordt alleen lijm op waterbasis gebruikt. Oplosmiddelen zoals wasbenzine, terpentijn en andere chemicaliën worden niet gebruikt als de kinderen op de groep aanwezig zijn. Tevens gebruiken wij geen verf, vlekkenwater of boenwas waar kinderen bij zijn. Wij letten erop dat er geen sterk geurende producten gebruikt worden. Gebeurt dit wel, dan wordt er voldoende geventileerd. Kinderverf is goedgekeurd om te gebruiken. Dit wordt ingekocht in samenspraak met de inkoopmedewerker.

4. Gezondheidsrisico's als gevolg van het buitenmilieu

4.1 *Buitenruimte*

Tijdens het buitenspelen is het niet te voorkomen dat kinderen in aanraking komen met stuifmeel van gras, onkruid of bomen die een allergie kunnen roepen.

Bij iedere locatie wordt het buitenterrein bijgehouden door de gemeente, indien dit niet onder hun verantwoording valt dan wordt er een hoveniersbedrijf ingeschakeld of doen wij zelf het hoognodige werk. Op deze manier is het onkruid minimaal. Per locatie is de aanpak verschillend.

Er worden geen bestrijdingsmiddelen gebruikt die schadelijk zijn voor de kinderen. Tevens valt het ook niet te voorkomen dat de kinderen worden blootgesteld aan verontreinigde buitenlucht. Mochten er echter aanwijzingen zijn voor "extreme" luchtverontreiniging dan schakelen wij een deskundige in.

Buiten lopen wij niet op blote voeten. Ook tijdens wateractiviteiten houden wij de schoenen en/of slippers aan. Bepaalde slippers kunnen niet goed tegen water. Wanneer het warm weer wordt en er een wateractiviteit gepland staat, geef dan bij de ouders aan dat zij of andere slippers meegeven of schoenen aan doen. Wij zijn niet verantwoordelijk voor het eventueel kapot gaan van het schoeisel.

4.2 Zandbak

Indien er een zandbak aanwezig is dan wordt deze afgedekt wanneer hij niet gebruikt wordt, zodat er geen afval en/of uitwerpselen van katten in kan komen. Doorgaans bestaat de rand van de zandbak uit glad afgewerkt hout zonder scherpe hoeken/randen of een stenen rand, uiteraard is het risico dat kinderen zich stoten aan de zandbakrand nooit volledig uit te sluiten. Tevens kan er een grote parasol naast de zandbak geplaatst worden zodat de kinderen met zonnig zomerweer lekker in de schaduw kunnen spelen. (Zie buiten spelen in de zon). Het zand wordt jaarlijks vervangen indien wij de eindverantwoording hebben over de zandbak. Indien wij deze eindverantwoording niet hebben, wordt er door de unitmanager op toegezien dat de eindverantwoordelijke dit wel doet. Hij/zij maakt dit bespreekbaar.

4.3 Insecten

Indien er overlast ontstaat van insecten, wordt er een hor geplaatst voor een raam en/of een deur. Uitwerpselen van ongedierte worden direct opgeruimd.

Tekenbeten:

Het risico dat tijdens het buiten spelen kinderen gebeten zullen worden door een teek valt nooit volledig uit te sluiten. Mocht er toch een kind gebeten zijn door een teek dan zijn wij in het bezit van een teekpen. Aan de ouders wordt na de uitstap doorgegeven dat zij thuis zelf even controleren op tekenbeten. Als tijdens een uitstap blijkt dat een kind een tekenbeet heeft, dan gebruik je de teekpen om deze bij het kind te verwijderen. Je geeft aan de ouder door dat hij/zij een tekenbeet heeft gehad en waar. Wij noteren het in de agenda op die dag en de ouder krijgt het advies dit ook te doen. Zij kunnen het binnen 3 maanden doorgeven aan de dokter, als blijkt dat het kind ziek wordt.

Wespensteken:

Bij overlast van wespen beperken we het zoete eten en drinken in de buitenruimte. En mochten kinderen plakkerige handen of monden hebben dan worden deze schoongemaakt. Daarnaast staan er bij ons geen planten die stekende insecten aantrekken. Mocht een kind gebeten worden door een wesp dan zijn wij in het bezit van een wespenpen.

4.4 Buitenspelen in de zon

Om te voorkomen dat kinderen een zonnesteek oplopen of verbranden tijdens het buitenspelen in de "brandende" zon hanteren wij de volgende richtlijnen:

- Kinderen worden van begin mei tot eind september op alle dagen dat het zonnig of half bewolkt is ingesmeerd; ook als ze in de schaduw spelen. Indien nodig beginnen wij eerder in het jaar met smeren.
- Laat de huid voorzichtig wennen aan de zon en voorkom zonnebrand!
- Kies een anti-zonnebrandmiddel met een beschermingsfactor (SPF) van 30 of hoger.
- Smeer kinderen een half uur voor het naar buiten gaan in.
- Herhaal het insmeren van kinderen iedere twee uur, ook als het product waterbestendig is.
- Laat kinderen in de schaduw spelen, in ieder geval tussen 12.00 en 15.00 uur.
- Laat kinderen niet te lang in hun zwemkleding lopen, maar geef ze op tijd een T-shirtje aan. Een petje of zonnehoed helpt hun hoofd en hun gezicht beschermen.
- Oudere kinderen mogen zelf hun huid insmeren met zonnebrandmiddel. Echter checken wij wel of zij alle plekken op de huid goed hebben ingesmeerd. Denk aan het hele gezicht, de nek, oren, armen (boven- en onderkant), benen (voor- en achterkant). Wanneer het een uitje betreft met zwemmen, dan ook de rug en de borst/buik goed in laten smeren en nalopen.
- Jongere kinderen mogen ook zelf smeren, echter doen wij zit gezamenlijk en kijken goed of zij alles meenemen. Je geeft hier als het ware steeds "les" in.
- Als ouders aangeven dat hun kinderen niet ingesmeerd mogen worden, is er een formulier ingevuld. Echter dit stimuleren wij niet. Wij smeren alle kinderen standaard in.

*Huidschade is schadelijk voor iedereen, maar vooral voor kinderen kunnen beschadigingen door uv-straling uit zonlicht nare gevolgen hebben; hun huidcellen zijn extra kwetsbaar. Bij kinderen in de groei gaat de celdeling zo snel dat niet alle beschadigde huidcellen zich kunnen herstellen voordat ze zich weer gaan delen. In beschadigde cellen ontstaan 'littekens' die kinderen hun leven lang met zich meedragen. Aan de buitenkant is dat niet te zien: de beschadigingen zitten diep in de huidcellen. Hoe meer 'littekens', hoe groter de kans dat een kind op latere leeftijd huidkanker krijgt. Daarom is bescherming tegen de zon zo belangrijk, juist voor kinderen. Kivido kiest ervoor om kinderen te weren die niet ingesmeerd mogen worden. De ouder mag altijd zelf ook zonnebrandcrème (factor 30 of hoger) meegeven. Dat is geen enkel probleem. Echter niet insmeren is geen optie. Komt dit voor dan neem je contact op met de unitmanager.

Zie ook W27 Hitte binnen – buitenmilieu voor handelen bij temperaturen boven de 26 graden.

4.5 *Uitdrogen*

Met hoge temperaturen wordt er nog eens extra op gelet dat de kinderen voldoende drinken. Ook wordt op zo'n dag meerdere malen extra drinken aangeboden aan de kinderen omdat zij door het zweten en de warmte meer vocht verliezen dan normaal. Dit alles om te voorkomen dat de kinderen uitdrogen.

4.6 *Onderkoelen*

Bij lage temperaturen zorgen we dat de kinderen goed ingepakt zijn tegen de kou. Mochten ze hiervoor niet de juiste kleding bij zich hebben dan stellen wij de ouders hiervan op de hoogte. Bij extreem lage temperaturen gaan wij niet naar buiten met de kinderen.

5. **Gezondheidsrisico's ten gevolge van (het uitblijven van) medisch handelen**

5.1 *EHBO/BHV*

Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een EHBO-diploma, gericht op kinderen of zijn in het bezit van een BHV diploma. Iedere pedagogisch medewerker is over het algemeen wel kundig genoeg om bijv. kleine handelingen te verrichten zoals bijv. een wondje af te dekken, zodat andere kinderen niet in contact komen met andermans bloed, pus of wondvocht. Maar mocht het dus zo zijn dat de pedagogisch medewerker het niet ziet zitten, of dat de handeling wel verder gaat dan simpelweg een wondje af te dekken dan kan de BHV-er ingeschakeld worden.

Alle medewerkers weten hoe zij moeten handelen indien er een calamiteit is zoals bijv. brand. **(Zie werkinstructie 20 Bedrijfs Hulp Verlener en Protocol 6 Calamiteiten)**. Zie voor de instructie m.b.t. wondverzorging: 2.15 wondverzorging. Nieuwe medewerkers zonder EHBO of BHV diploma gaan de eerst volgende mogelijkheid op cursus. Ondertussen zullen zij hulp vragen van een EHBO-er of BHV-er bij ongevallen/calamiteiten.

Iedere locatie heeft een eigen EHBO doos waar één pedagogisch medewerker verantwoordelijk is voor de inhoud van die doos en deze met regelmaat checkt. Dit staat aan de binnenkant van de doos aangegeven op een lijstje. Zo houden we de voorraad op peil en voorkomen we dat iets over de datum gaat. De EHBO doos is o.a. gevuld met verband, gaasjes, pleisters enz. Paracetamol verstrekken wij alleen ná overleg met de ouders, als de koorts erg hoog is en ouders hebben nog enige reistijd nodig waardoor het kind niet gelijk naar huis kan. Tijdens de intake wordt hiervoor toestemming gevraagd aan de ouders en dit wordt op papier gezet. **Wanneer deze toestemming tussentijds verandert, wordt dit aangepast in het intakeformulier en/of de bijzonderhedenlijst.** Het is niet zo dat een kind dat ziek is wel gebracht mag worden en door ons iedere keer paracetamol toegediend krijgt om zo de dag door te komen. **(zie 1.2.3 Ziekte)**

Bij bijtincidenten waarbij bloed vrijkomt wordt binnen 24 uur contact opgenomen met de bedrijfsarts, huisarts of GGD. De manager algemene zaken zal dit doen.

5.2 *Medicijngebruik*

Mocht een kind echter andere medicijnen nodig hebben dan maken wij gebruik van een medicijnverklaring **(formulier 18)** waarop ingevuld is om welke medicijnen het gaat en hoe het toegediend moet worden. Ook het tijdstip waarop het gegeven moet worden staat aangegeven. De pedagogisch medewerkers noteren achter de naam van het kind, op de daglijst in KOVnet via de computer/tablet, wanneer ze het medicijn gegeven hebben. Zonder medicijnverklaring wordt er géén medicijn toegediend. Wij nemen alleen medicijnen aan in de originele verpakking met bijsluiters. Deze medicijnverklaring wordt, ondertekend door de ouders en een pedagogisch medewerker, bewaard in het dossier van het kind. De eindverantwoordelijkheid voor het toedienen van het medicijn ligt bij de ouders. De medicijnen worden gecontroleerd op datum en in de originele verpakking bewaard op een plaats die niet toegankelijk is voor de kinderen. Alle medicijnen die gekoeld bewaard moeten blijven liggen in de koelkast. Als een medicijn voor langdurig gebruik is dan zijn de gegevens hierover in het dossier van het kind te vinden. Hier staat o.a. ook vermeld welke huisarts het kind heeft. De dossiers worden bewaard op het kantoor en op alle

groepen is er een map aanwezig met de nodige gegevens. **(Zie werkinstructie 5, overeenkomst gebruik medicijnen, kwaliteitshandboek).**

5.3 *Gebruik koortsthermometer*

Vanuit hygiënisch oogpunt wordt tijdens het gebruik van de koortsthermometer er een hoesje omheen gedaan. Na gebruik wordt deze verwijderd en weggegooid.

6. **Veiligheid**

6.1 *Ontruimingsplan*

Op iedere groep is een ontruimingsplan aanwezig waarop staat hoe te handelen in noodsituaties. Deze ontruimingsplannen voldoen aan het normontwerp NEN 8112. We oefenen dit plan ieder jaar, om zo goed voorbereid te zijn. Voor overige calamiteiten raadplegen wij **protocol 6 calamiteiten, kwaliteitshandboek**. De goedgekeurde brandblusapparatuur wordt jaarlijks gecontroleerd door een daartoe bevoegde instantie.

6.2 *Buiten Entree*

Op iedere locatie is de hoofdentree voorzien van een vlakke bestrating en is het plein omgeven met een degelijk goedgekeurd hekwerk dat tevens afgesloten kan worden. Bij het verlaten van de BSO staan de kinderen dus niet direct op de straat. Daar waar dit niet het geval blijkt te zijn en wij hier geen invloed op hebben, gaan wij altijd gezamenlijk naar buiten

6.3 *Vloeren*

De vloeren zijn bedekt met marmoleum. Dit is goed reinigbaar, isolerend en splintervrij. Deze vloerkeuze verkleint ook de kans dat kinderen in aanraking komen met allergenen via de stoffering van verblijfsruimtes. Doordat de vloeren strak bekleed zijn bevat het geen oneffenheden waarover iemand zou kunnen vallen en dus gevaarlijke situaties zou kunnen opleveren. Mocht dit wel ontstaan dan wordt dit direct verholpen. Indien er om wat voor reden dan ook water op de vloer ligt, dan wordt dit direct opgeruimd zodat de kinderen hierdoor niet kunnen uitglijden en er eventueel gevaarlijke situaties zouden kunnen ontstaan. Tevens hebben wij als regel dat de kinderen niet mogen rennen binnen.

6.4 *Wanden*

Aangezien stenen wanden lelijke schaafwonden kunnen veroorzaken zijn ze doorgaans geverfd en/of afgewerkt met lambrisering. Mocht er toch een gedeelte onbehandeld zijn dan plaatsen wij hier iets voor. Indien dat niet mogelijk is worden de kinderen alert gemaakt op de aanwezige risico's.

6.5 *Kapstok*

De kapstokken bevinden zich in de hal of in een daarvoor geschikte ruimte. Bij het plaatsen van de kapstokken is rekening gehouden met de stand en/of hoogte van de haken aangezien dit letsel kan veroorzaken wanneer een kind zich hieraan stoot. Diverse locaties werken met luizenzakken, echter is dit niet verplicht. Een luizenzak wordt dan gebruikt om de spullen van de kinderen bij elkaar te houden. Deze is niet bedoeld om luizen tegen te gaan (Zie Protocol 9 Hoofdluis).

6.6 *Deuren*

Op iedere locatie zijn de deuren voor een groot gedeelte voorzien van glas zodat men erdoorheen kan kijken en niet onverwachts de deur open zal doen terwijl iemand zich erachter bevindt. Tevens zijn alle deuren voorzien van speciale kunststof strips waardoor de mogelijkheid aanzienlijk wordt verkleind dat kinderen hun vingers tussen de deuren kunnen krijgen. Indien de schuifpui/deur openstaat dan wordt door middel van een haak/plank/hekje voorkomen dat de kinderen hun vingers tussen de schuifpui/deur kunnen krijgen en/of ongemerkt naar buiten kunnen lopen. Op diverse locaties zijn er deuren waar geen haak/plank of hekje geplaatst kan worden. Bij deze deuren zijn wij extra alert.

6.7 *Ramen/Raamdecoraties*

Op iedere locatie bestaat het glas uit veiligheidsglas, gehard glas, of is het afgeplakt met veiligheidsfolie zodat de kinderen hier niet doorheen kunnen vallen. Tevens worden kiep/kantel ramen in aanwezigheid van de kinderen alleen in de kiepstand opengezet, zodat zij niet door een open raam naar buiten kunnen vallen. Indien er raamdecoratie aanwezig is en de kinderen kunnen hier bij dan worden de koordjes hiervan zodanig hoog opgehangen dat de kinderen hier niet verstrikt in kunnen raken.

6.8 *Radiatoren*

Op diverse locaties zijn om de radiatoren ombouwkasten geplaatst. Hiermee wordt voorkomen dat kinderen zich kunnen branden aan een warme radiator of leidingen. Tevens kunnen de kinderen hierdoor niet met hun handen klem komen te zitten tussen de radiator. Indien nodig kunnen de ombouwkasten wel verwijderd worden zodat hierachter schoongemaakt kan worden. Verwarmingsbuizen binnen handbereik van de kinderen kunnen worden bekleed met isolatiemateriaal, dit om te voorkomen dat kinderen zich hieraan kunnen verbranden. Sommige locaties hebben geen zichtbare radiatoren op de groep. Op deze locaties is bovenstaand niet van toepassing. Op locaties waar geen ombouw is geplaatst om de radiatoren, leren wij kinderen om te gaan met de risico's die dit met zich meebrengt. In het werkplan staan de afspraken genoteerd bij kleine/grote risico's.

6.9 *Verlichting*

Alle lokalen en ruimtes zijn voorzien van heldere verlichting. Alle lampen zijn afgeschermd met kunststof kappen of roosters. Op deze manier wordt de kans verkleind dat bijv. een lamp stuk wordt gegooid waardoor glaswerk naar beneden valt en kinderen zich hieraan verwonden. Mocht er in een gym/speellokaal sprake zijn van laaghangende lampen dan wordt hier niet gespeeld met een bal.

6.10 *Elektriciteit*

Alle aanwezige stopcontacten zijn beveiligde stopcontacten of zijn voorzien van veiligheidsplaatjes. Hierdoor is de kans klein dat kinderen in contact kunnen komen met elektriciteit. Per locatie is er een BHV aanspreekpersoon aanwezig die de verantwoording heeft om deze plaatjes te controleren en indien nodig te vervangen. Bij het plaatsen van elektrische apparaten wordt er op gelet dat deze zo staan dat de kinderen niet aan snoeren kunnen trekken of in contact kunnen komen met elektriciteit.

Kinderen mogen zelf geen apparaten aanzetten zoals bijv. de pc.

6.11 *Meubilair*

Wat betreft het meubilair zijn de lokalen ingericht met verantwoord, stevig en goedgekeurd materiaal. Het is glad afgewerkt zonder scherpe hoeken en staat stevig zodat de kinderen zich hieraan niet kunnen bezeren en/of de meubels over zich heen kunnen krijgen. Daarnaast zijn het kinderen en dus vallen risico's niet volledig uit te sluiten.

6.12 *Speelgoed*

Bij de aanschaf van speelgoed wordt gelet op veiligheid, duurzaamheid, aantrekkelijkheid en het stimuleren van de ontwikkeling.

Het aanwezige speelgoed wordt elke week gecontroleerd op gebreken. Indien het een gevaar vormt voor de kinderen, wordt het apart gehouden voor reparatie of weggegooid. Tijdens het spelen wordt erop toegezien dat niet het hele lokaal vol ligt met speelgoed zodat de kinderen en/of de pedagogisch medewerkers hierover zouden kunnen vallen, na afloop wordt er ook altijd gelijk opgeruimd. Speelgoed dat in aanraking is geweest met een ziek kind of met een kind dat een wond heeft, wordt direct gereinigd voordat andere kinderen ermee spelen. Er wordt geen speelgoed meegenomen naar het toilet. Speelgoed wordt opgeruimd in een afgesloten kast of in een stofvrije open kast. Het buiten- en binnenspeelgoed wordt strikt gescheiden gehouden.

Samenvoegen met KDV

Bij groepen waar samengevoegd wordt dient vastgelegd en besproken te worden, hoe om te gaan met klein (speel)materiaal. Dit wordt verwerkt in het werkplan van de locatie.

6.13 *Kleding*

Om te voorkomen dat kinderen tijdens het spelen met hun kleding achter een speeltoestel of speelgoed blijven hangen, wordt gelet op evt. gevaarlijke lange koordjes die aan de kleding hangen. Mocht dit het geval zijn dan wordt dit kort opgeknoopt en indien dat niet mogelijk is wordt het verwijderd. Dit om ieder risico uit te sluiten.

6.14 *Tassen*

In de tassen van pedagogisch medewerkers kunnen kindonvriendelijke materialen, zoals sigaretten, medicijnen enz. zitten. Daarom bergen de personeelsleden hun tassen op buiten het bereik van de kinderen. Ouders maken wij hier ook attent op aangezien ditzelfde geldt voor hun tassen.

6.15 *Lucifers/Aanstekers*

Zowel lucifers als aanstekers die de pedagogisch medewerkers gebruiken om kaarsjes aan te steken met bijv. verjaardagen worden, zodra ze gebruikt zijn, direct weer opgeborgen buiten het bereik van de kinderen.

6.16 *Hete Vloeistoffen*

Omdat kinderen zich binnen zeer korte tijd vreselijk kunnen verbranden aan hete vloeistoffen zoals water, thee/koffie enz. wordt hier zéér zorgvuldig mee omgegaan door de pedagogisch medewerkers. Zo wordt de waterkoker achterop het aanrecht geplaatst en direct na gebruik leeggegooid. Indien de pedagogisch medewerkers

een kop thee/koffie drinken dan wordt dit niet onbeheerd op tafel achtergelaten. Mocht de pedagogisch medewerker nog even iets moeten doen dan wordt dit achter op het aanrecht geplaatst. Indien er voor de strijkkralen gebruik wordt gemaakt van een strijkbout dan wordt deze niet onbeheerd achtergelaten en na gebruik direct achter op het aanrecht geplaatst (met de strijkzool naar de muur) om af te koelen. Naast dit alles mogen de kinderen geen gebruik maken van de kraan in de keuken zodat zij zich niet kunnen branden aan heet water.

6.17 *Messen*

Messen en scherpe keukenmaterialen kunnen voor zware verwondingen zorgen bij kinderen. De kinderen mogen zelf niet in de laden en kastjes van de keuken komen. Alleen in aanwezigheid van de pedagogisch medewerkers mogen zij gebruik maken van het bestek. Tevens wordt tijdens de lunch de kinderen geleerd om op een goede manier hiermee om te gaan. Wij kiezen ervoor om de lades en keukenkastjes niet te beveiligen. Wij leren de kinderen omgaan met de risico's door het met hen te bespreken.

6.18 *Gasfornuis*

Indien er op de locatie een gasfornuis aanwezig is blijven de pedagogisch medewerkers in de keuken zolang deze in gebruik is, om zo het risico dat kinderen zich hieraan kunnen verbranden uit te sluiten. Tevens is de regel dat de kinderen niet in de keuken mogen komen/spelen als de pedagogisch medewerkers hier bezig zijn.

6.19 *Oven*

Indien er een oven aanwezig is blijven de pedagogisch medewerkers in de keuken zolang deze in gebruik is, om zo het risico dat kinderen zich hieraan kunnen verbranden uit te sluiten. Tevens is de regel dat de kinderen niet in de keuken mogen komen/spelen als de oven in gebruik is.

6.20 *Schoonmaakmiddelen*

Schoonmaakmiddelen

Met de aankoop van de schoonmaakmiddelen wordt met een aantal zaken rekening gehouden, zoals: veiligheid/giftigheid, waarvoor het gebruikt moet worden en milieuaspecten. Alle schoonmaakmiddelen die op de groep staan worden hoog opgeborgen in een keukenkastje. zodat de kinderen hier niet bij kunnen komen. De opslagruimte waar schoonmaak-/wasmiddelen op voorraad staan, bevindt zich in een aparte ruimte of kast, welke niet te bereiken is door de kinderen aangezien deze afgesloten wordt. Bij ongevallen met giftige stoffen wordt direct 112 gebeld.

Desinfecteren

In sommige gevallen, bijvoorbeeld als er een bepaalde ziekte heerst of wanneer een oppervlakte besmet raakt met bloed of bloedbijmenging, is het alleen schoonmaken van voorwerpen en oppervlakken onvoldoende. Er moet dan na het schoonmaken ook worden gedesinfecteerd. Bij het desinfecteren worden ziekteverwekkers op het voorwerp of oppervlakte gedood.

Desinfectiemiddelen

Alleen wettelijk toegelaten desinfectiemiddelen mogen worden gebruikt. Sommige middelen zijn **niet** toegestaan voor desinfectie van oppervlakken. Sommige producten zijn bijvoorbeeld bedoeld voor desinfectie van de huid en zijn niet geschikt om oppervlakken te desinfecteren. Er zijn verschillende soorten desinfectiemiddelen. Afhankelijk van de reden waarom je gaat desinfecteren, bepaal je (samen met de inkoopmedewerker) welk desinfectiemiddel er gebruikt kan worden. Niet alle desinfectiemiddelen hebben namelijk hetzelfde resultaat.

- Huishoudchlor (bleekwater) mag niet worden gebruikt om te desinfecteren. Het product is instabiel en niet toegestaan als desinfectiemiddel.

Desinfectiemethode;

- Desinfecteer alleen als er éérs is schoongemaakt. Desinfecterende middelen werken onvoldoende als iets nog vuil is;
- Desinfecteer een oppervlakte, zoals een verschoonkussen of voorwerpen, met een middel toegelaten door het Ctgb als er bloed of een andere lichaamsvloeistof met zichtbare bloedsporen op zit;
- Volg de juiste gebruiksaanwijzing van het desinfectiemiddel op;
- Laat wat gedesinfecteerd is goed drogen aan de lucht;
- Draag bij het desinfecteren altijd handschoenen van nitril of latex die voldoen aan de NEN normen en was de handen na afloop met water en zeep.

6.21 *Binnen spelen*

Omdat we binnen met veel kinderen in één ruimte verblijven hebben we uiteraard te maken met verschillende leefregels om zo op een goede en veilige manier met elkaar om te gaan. Zo is één van de regels dat de kinderen niet mogen rennen binnen. Dit om te voorkomen dat ze andere kinderen omver lopen, zich tegen het meubilair bezeren of een lelijke val over het speelgoed maken. Uiteraard zijn het kinderen en vallen deze risico's nooit volledig uit te sluiten.

6.22 *Figuurzagen/hamers*

Indien er op de locatie figuurzagen **of hamers** aanwezig zijn, dan wordt hier alleen gebruik van gemaakt onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. Deze zal dan ook niet tijdens de activiteit weglopen. Kinderen zal verteld worden hoe ze met een figuurzaag **of hamer** behoren om te gaan. Uiteraard is het risico dat kinderen in hun vingers zagen **of op hun vingers slaan** nooit volledig uit te sluiten.

6.23 *Buitenruimte*

Buiten hebben de kinderen genoeg ruimte om lekker te kunnen rennen en ravotten. Uiteraard spelen de kinderen altijd buiten onder het toeziend oog van minimaal 1 pedagogisch medewerker. Die houdt in de gaten of het spelen nog wel veilig en verantwoord verloopt en heeft ook een lijst waar alle aanwezige kinderen opgeschreven staan en telefoon bij zich. Op alle locaties mogen de kinderen niet zonder toezicht buiten het BSO terrein spelen, tenzij zij een KOB contract (**Formulier 21**) hebben. Kinderen vanaf groep 5 en vanaf 8 jaar, maximaal **11** kinderen, mogen onder niet constant toezicht buiten spelen. Wij gaan met regelmaat kijken. Ouders zijn hiervan op de hoogte gesteld bij het intakegesprek of tijdens het overgangsgesprek. Zij kunnen bij de pedagogisch medewerkers doorgeven als zij hier geen toestemming voor geven.

Kinderen mogen niet in de bomen klimmen. Maar ook in dit geval kunnen niet alle risico's zoals vallen, uitglijden, botsen enz. uitgesloten worden. Mochten er op het plein oneffenheden zijn bijv. door de bestrating of boomwortels wat kan leiden tot gevaarlijke situaties, dan wordt dit door de pedagogisch medewerkers doorgegeven aan school of aan de Manager Algemene Zaken d.m.v. het ongevallen/incidentenformulier, zodat dit verholpen kan worden.

Het plein wordt continu gescand op zwerfafval en uitwerpselen en tijdens de opvanguren wordt dit nogmaals herhaald. Daar waar nodig wordt het afval verwijderd.

6.24 *Speeltoestellen*

De speeltoestellen op het buitenspeelterrein bestaan uit degelijk, verantwoord en goedgekeurd materiaal. Tijdens het buiten spelen is er altijd een pedagogisch medewerker aanwezig (zie buiten spelen) zodat er alleen onder toezicht op een veilige en verantwoorde wijze gebruik wordt gemaakt van de speeltoestellen en gespeeld wordt op het plein. Tijdens het gebruik van de speeltoestellen letten de pedagogisch medewerkers altijd op of er geen schade is ontstaan aan een van de speeltoestellen wat kan leiden tot gevaarlijke situaties. Mocht dit wel het geval zijn dan wordt het toestel buiten gebruik gesteld en maken wij hiervan een melding bij school of laten we zelf een bedrijf komen om de schade te repareren.

6.25 *Schommels*

Indien er schommels aanwezig zijn op het buitenspeelterrein dan wordt er door de pedagogisch medewerkers op toegezien dat de schommels op een verantwoorde wijze gebruikt worden. Dat wil zeggen alleen zittend schommelen! Tevens mogen ze als ze erop zitten geen rondjes draaien want dan is het risico groot dat ze hun vingers klemmen. Wij springen niet van de schommels af.

6.26 *Fietsen*

Buiten hebben we voor de kinderen ook fietsen, steppen, driewielers etc.

Er wordt op toegezien dat de kinderen op een veilige en verantwoorde wijze hiervan gebruik maken, zodat ze geen gevaar voor zichzelf of andere kinderen zijn. **Op drukke dagen mogen de kinderen op het buitenspeelterrein géén gebruik maken van hun eigen fietsen dit i.v.m. veiligheid. Op rustige dagen mag de pedagogisch medewerker een inschatting maken, of dit verantwoord is. Wel zijn de pedagogisch medewerkers hier altijd bij aanwezig.**

6.27 *Skaten/Waveboards*

Op diverse locaties zijn er rollerskates/waveboards aanwezig. Daarnaast komt het ook voor dat kinderen deze van thuis meenemen. Met de kinderen bespreken wij de risico's van het gebruik van dit speelgoed. Wij maken hiervoor afspraken en bespreken bijzonderheden met ouders. Wanneer de motoriek van het kind hierin achterblijft en het risico te groot is op valpartijen en ernstige ongevallen, dan geven wij aan de ouder door dat het kind het speelgoed niet onder BSO tijd kan gebruiken. Als de kinderen gebruik maken van Skates of Waveboards van Kivido, dan dienen wij ook de bescherming aan te trekken.

6.28 Omheining

Op iedere locatie is de buitenspeelplaats omringd met een goedgekeurd hekwerk. Hierbij is rekening gehouden met de hoogte, het materiaal en de plaatsing. De kinderen mogen/kunnen niet onder of over het hek heen kruipen/klimmen en ze kunnen zich niet bezeren aan het materiaal. De buitenspeelplaats is volledig afgesloten zodat als de kinderen buiten spelen zij niet zomaar de straat op kunnen rennen. **Pedagogisch medewerkers zien erop toe dat het hek altijd dicht is, wanneer zij buiten spelen.**

6.29 Speellokaal

Indien wij op een locatie gebruik mogen maken van het speellokaal dan zijn hier weer aparte regels voor. Zo mogen de kinderen hier alleen onder toezicht van een pedagogisch medewerker spelen, deze houdt toezicht dat de kinderen op een verantwoorde wijze spelen.

Alleen kinderen vanaf groep 5 mogen onder niet constant toezicht hier spelen.

Er mag géén gebruik worden gemaakt van de toestellen (**zonder toezicht**). Tevens mogen de kinderen niet in het ballenrek en het wandrek klimmen. De medewerker inspecteert vooraf het speellokaal. Mocht het zo zijn dat de er in het speellokaal nog een parcours staat opgesteld door school dan bepalen de pedagogisch medewerkers of de situatie geschikt is om er te spelen. Het speellokaal mag alleen worden betreden op blote voeten, aangezien het op sokken te gevaarlijk is. Indien er nog banken op elkaar staan gestapeld, worden deze losgehaald van elkaar, zodat ze niet van elkaar af kunnen vallen.

6.30 Uitstapje

De kinderen van de Buitenschoolse opvang maken in de vakantie regelmatig een uitstapje. Tijdens de intake wordt aan de ouders hiervoor toestemming gevraagd. Ook hebben wij hier verschillende afspraken over die zijn opgenomen in **Werkinstructie 9 Uitstapjes en zwemmen, kwaliteitshandboek**.

Alleen kinderen met een zwemdiploma doen mee met een wateractiviteit zoals kanoën, vloten bouwen en zwemmen. De activiteitenmedewerkers houden hier rekening mee. Medewerkers houden altijd toezicht bij een wateractiviteit.

6.31 Plafondbekleding

Plafondbekleding als knutselwerkjes, slingers e.d. ophangen aan metaaldraad. Dit is beter voor de brandveiligheid en voorkomt dat het naar beneden valt bij brand.

6.33 Gladheidbestrijding

In de wintermaanden kan het voorkomen dat de toegangswegen naar de ingang van onze locaties glad zijn door sneeuwval of ijsel. De medewerkers zijn er zelf voor verantwoordelijk dat deze toegangswegen worden aangeveegd, schoon geschept en/of bestrooid worden met zout, zodat de toegangswegen toegankelijk zijn voor ouders en kinderen en wij hiermee de kans op ongevallen kunnen verkleinen. Benodigde materialen hiervoor worden beschikbaar gesteld door de directie.

6.34 Fietsenrek

Op veel locaties staan er op het speelplein fietsenrekken. Er wordt met de kinderen afgesproken dat de fietsen altijd in de fietsenrekken worden gezet en dat de kinderen niet op en bij de fietsenrekken mogen spelen, om te voorkomen dat zij zich hier aan kunnen bezeren. Ook wordt de kinderen geleerd dat zij niet op het speelplein mogen fietsen met hun eigen fiets, echter **op rustige dagen mag de pedagogisch medewerker een inschatting maken, of dit verantwoord is. Wel zijn de pedagogisch medewerkers hier altijd bij aanwezig.**

6.35 Trap

Op een aantal locaties is er een trap in het lokaal. De kinderen kennen de afspraken dat er niet op de trap gespeeld mag worden. Ook mogen zij niet op de balustrades spelen en van de leuning afglijden. Dit is opgenomen in de groepsafspraken **en/of de risico's in het werkplan**.